

Wanted

Post	Qualification
Science/Math Teacher	Bachelor's degree
Computer Teacher	Bachelor's Running
आया (Helper)	Eight Passed

Priority will be given for experienced candidates. Please, submits application, c.v & certificates within 12th Magh 2080.

Creative English Secondary School

Mahalaxmishan-10, Bhaktapur
Contact No. 01-6617174

भ.पु.जि.प्र.का.द.नं. २६/२०५५/५६

भ.पु.जि.हु.का.द.नं. २/०७०/७१

मजदुर

The Worker Daily दैनिक

Website : www.onlinemajdoor.com

Wanted

Experienced Accounts
Teacher for Classes 8 and 9.
Note : Preference will be given to the candidate who is also capable of teaching the local curriculum subject.

Vidhya Vikash Secondary Boarding School

Jagati, Bhaktapur
Contact No.
01-6617801, 01-6610395, 9813785859

वर्ष : २५ ★ अङ्क : ३६४ ★ ने. सं. ११४४ पोहेला श्व, द्वादशी ★ सोमवार ★ ८ माघ, २०८० ★ January 22, 2024, Monday ★ मूल्य रु. ५/- ★ पृष्ठ ८

“सिंहदरबार नै भ्रष्टाचारको अखडा हुन्छ भने अन्य क्षेत्रको अवस्था कति नाजुक होला ?” समाज परिवर्तनको निम्ति सही विचार र सिद्धान्त भएको सङ्गठन चाहिने

भक्तपुर, ७ माघ । भक्तपुर नगरपालिकाको आयोजनामा सञ्चालित चारमहिने आधारभूत पाक शिक्षा तालिम समापन तथा प्रमाणपत्र वितरण कार्यक्रम आजितबार सम्पन्न भयो ।

कार्यक्रममा नेपाल मजदुर किसान पार्टीका सचिव एवम् सङ्घीय सांसद प्रेम सुवालले खाने परिकार स्वस्थकर र स्वादिष्ट बनाउन पाक शिक्षाको जरूरी छ भन्नुभयो ।

उहाँले भन्नुभयो, पर्यटकहरूलाई रैथाने परिकार खुवाउँदा देशको अर्थतन्त्र बलियो हुन्छ । पाक शिक्षा तालिम भएकाहरूले जिल्लाभित्रका रैथाने खाद्यान्न र देशको विभिन्न जिल्लामा उत्पादन हुने खाद्यान्नबारे जानकारीमा राख्नु आवश्यक छ । पाक शिक्षाको तालिम वैदेशिक रोजगारीमा जानको लागि लिने होइन, नेपालमा रोजगारी गरेर, स्वदेशी र विदेशीको सेवा गर्न उपयोग गर्नु उपयुक्त हुनेछ ।”

पाक शिक्षामा लागेकाहरूलाई

सुर्ती, खैनी, मदिरा (वियर-रक्सी) खुवाउनेहरू कम हुनेछैनन् । धूमपान र मदिरापान गर्नेहरूलाई मुटु, किडनीलागायत रोग लाने खतरा बढी हुन्छ । यसतर्फ पाक शिक्षा तालिम पाएका सबै सचेत हुनु आवश्यक छ, सांसद सुवालले सुझाव दिनुभयो ।

उहाँले भन्नुभयो, “एक सरकारी कर्मचारीले गुनासो गरे - कागजात मिलेर आएपछि भुक्तानी गर्नुपर्ने हुन्छ । यो भन्दा बढी सोधीखोजी गर्ने अधिकार आफूसँग छैन । यस्ता फर्जी कागजातको भुक्तानी गर्नुपर्दा कान्सरीका रौं तात्छन् तर के गर्नु ?”

केही वर्षअगाडि अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको स्थापना दिवस कार्यक्रममा प्रमले यहाँ उपस्थित भएकाहरूले भ्रष्टाचार नगरे देशको आधा भ्रष्टाचार नियन्त्रण हुने बताए । त्यो कार्यक्रममा मन्त्री र सचिवहरू बढी उपस्थित थिए । त्यसको केही समयपछि एक सचिवले आक्रोश पोखे, “सिंहदरबार

भ्रष्टाचारको अखडा भयो ।” “देशको प्रमुख कार्यकारी बस्ने सिंहदरबार नै भ्रष्टाचारको अखडा भए देशको अन्य क्षेत्रको अवस्था कति नाजुक होला ?” सांसद सुवालले भन्नुभयो ।

जुनसुकै जिम्मेवारीमा बसे पनि इमानदार हुनुपर्ने आवश्यकता औल्याउँदै उहाँले भन्नुभयो, “देश र विदेशको इतिहास र भूगोल अध्ययन गर्नु जरूरी छ । प्रजातन्त्र समाजवादी र पुँजीवादी समेत हुनेबारे जानकारीमा राख्नुपर्दछ । नेपालमा अहिले पुँजीवादी प्रजातन्त्र हो । पुँजीवादी प्रजातन्त्रमा धेरै सङ्ख्यामा भएका गरिबहरूलाई दुःख हुन्छ । यसकारण, समाजवादी गणतन्त्र र साम्यवादबारे जानकारीमा राख्नु आवश्यक छ ।”

युवाहरू समाज र देशको सेवामा पनि अधि बढ्नु जरूरी रहेको उहाँले बताउनुभयो ।

कार्यक्रमका सभापति एवम् भक्तपुर नगरपालिकाका प्रमुख सुनिल

प्रजापतिले पर्यटकीय गन्तव्यस्थल र सांस्कृतिक नगरको रूपमा विकास भइरहेको भक्तपुर अहिले जीवित सङ्ग्रहालयको रूपमा परिभाषित हुनु भक्तपुरवासीहरूको लागि गौरवको विषय भएको बताउनुभयो ।

जनसङ्ख्या र क्षेत्रफलको हिसाबले सानो समाजवादी देश क्युवाको पर्यटन विकासबाट नेपालले पनि सिक्नुपर्ने बताउँदै उहाँले भक्तपुर नपाले युवाहरूलाई आत्मनिर्भर बनाउने उद्देश्यले सीपमूलक तालिमका साथै भाषा, सिलाइलागायतका तालिम सञ्चालनमा जोड दिँदै आएको बताउनुभयो ।

रेमिटियन्सको भरमा देश सञ्चालन गर्ने शासकहरूको सोच निन्दनीय भएको बताउँदै उहाँले तालिमका प्रशिक्षार्थीहरूलाई सफल व्यवसायीहरूको रूपमा विकास गर्न उत्साहित गर्नुभयो । कुनै पनि काम ठुलो वा सानो नहुने बताउँदै प्रमुख प्रजापतिले श्रमको सम्मान गर्ने बानी हामीमा हुनुपर्छ भन्नुभयो ।

भक्तपुर नपा वडा नं. ९ का बाँकी पृष्ठ ८ मा

भक्तपुर, ७ माघ । नेमकिपाको ५० औं स्थापना दिवसको अवसरमा शनिबार युवा भेला भयो ।

उक्त भेलामा वाग्मती प्रदेशका सांसद सुरेन्द्रराज गोसाईंले समाज परिवर्तनको निम्ति विचार र सिद्धान्त भएको सङ्गठन चाहिने उल्लेख गर्दै नेमकिपाले आफ्नो स्थापनाकालदेखि नै देश तथा जनताको पक्षमा सङ्घर्ष गर्दै आएको बताउनुभयो । उहाँले कामदार जनताको पक्षमा निरन्तर काम गर्दै आएको उल्लेख गर्दै राजनीतिमा अनेक उतारचढाव भेल्नुपर्ने बताउनुभयो ।

उहाँले शासक दलहरू पदको निम्ति विदेशीको इसारामा चलेको चर्चा गर्दै उहाँले नेमकिपा पदको कुकुर भगडामा नफसी देश र जनताको सेवा गरिरहेको बताउनुभयो ।

नेमकिपाले युवाहरूलाई विदेश पठाउने नीतिको विरोध गरेको बताउँदै उहाँले नेपाली युवालाई स्वदेशमै रोजगारीको बन्दोबस्त गर्नुपर्ने बताउनुभयो । उहाँले युवालाई देशको निम्ति लड्न सिकाउनुपर्छ भन्नुभयो ।

उहाँले भन्नुभयो, “शासक दलहरूले नेपाललाई वैदेशिक ऋणमा डुबाए देश उपनिवेश बन्ने खतरा भएकोले शासक दलहरूको विरोध गर्नु जरूरी छ ।” शासक दलहरूले नेपालको नदीनाला विदेशीको हातमा सुम्पिरहेको उहाँले बताउनुभयो ।

उहाँले नेमकिपाले लेनिनवादी नीतिअनुसार प्रतिक्रियावादीभन्दा पनि प्रतिक्रियावादी सङ्घसंस्थाभिन्न छिरेर देश र जनताको सेवा गरेको विचार राख्नुभयो ।

उहाँले अमेरिकी साम्राज्यवाद र इजरायली फासीवादले प्यालेस्टिनमा जातीय नरसंहार गरिरहेको स्पष्ट पाँदै नेमकिपाले प्यालेस्टिनी जनताको पक्षमा आवाज उठाइरहेको बताउनुभयो । “अमेरिकी साम्राज्यवादले चीनको अभिन्न भूभाग थाइवानलाई अलग गराउन नक्कली निर्वाचन गराएको बताउँदै नेपाल एक चीन नीतिप्रति अडिग रहनुपर्छ,” उहाँले भन्नुभयो ।

कार्यक्रममा नेक्रायुसङ्घका अध्यक्ष बाँकी पृष्ठ ८ मा

बधाई तथा शुभकामना

श्री रोशनीमैयाँ धौबन्जा
अध्यक्ष
भक्तपुर उद्योग वाणिज्य संघ

श्री पृथ्वीमत्त प्रजापति
कार्य समिति सदस्य
भक्तपुर उद्योग वाणिज्य संघ

श्री राजेन्द्रप्रसाद प्रजापति
वरिष्ठ उपाध्यक्ष
बन पैदावार महासंघ, नेपाल

प्रभात सूर्यविनायक दर्शन पुचः का सदस्य श्री दिनेशबहादुर धौबन्जारकी श्रीमती **रोशनीमैयाँ धौबन्जा** भक्तपुर उद्योग वाणिज्य संघको ३६ औं वार्षिक साधारणसभाबाट संघको ५७ औं वर्षको इतिहासमा पहिलो महिला नेतृत्वको रूपमा गरिमामय **अध्यक्ष पदमा, पृथ्वीमत्त प्रजापति** भक्तपुर उद्योग वाणिज्य संघको **कार्य समिति सदस्य पदमा** निर्विरोध निर्वाचित हुनभएको साथै यस पुचःका सदस्य श्री **राजेन्द्रप्रसाद प्रजापति** बन पैदावार महासंघ, नेपाल ११ औं महाअधिवेशन तथा २४ औं वार्षिक साधारणसभाबाट गरिमामय **वरिष्ठ उपाध्यक्ष पदमा** निर्विरोध निर्वाचित हुनभएकोमा अत्यन्त हर्षित हुँदै हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको मङ्गलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

प्रभात सूर्यविनायक दर्शन पुचः भक्तपुर

रामबहादुर प्रजापति
रामनारायण भुजु
गोविन्द भुजु
राजाराम सुवाल

शिवसुन्दर श्रेष्ठ
शिवशरण बल्ल
लक्ष्मीप्रसाद भुजु

सुरेन्द्र भुजु
बासुदेव प्रधानाङ्ग
नरेश प्रजापति
रोशन भोयद्यो

सैनिक आवासीय महाविद्यालय
सन्लाघारी, भक्तपुर
०१-६६१०८७२

फ्याट बेसिस सेवामा पदपूर्ति सम्बन्धी सूचना

यस महाविद्यालयको कक्षा ११ र १२ मा अध्यापनका लागि भौतिकशास्त्र विषयको शिक्षक आवश्यक परेकोले योग्य इच्छुक नेपाली नागरिकहरूबाट Curriculum Vitae, नागरिकता, हालसालै खिचेको पासपोर्ट साइजको २ प्रति फोटो र आफूले प्राप्त गरेका सम्पूर्ण तहका शैक्षिक प्रमाणपत्रहरूका प्रतिलिपि सहित दरखास्त आन्धान गरिन्छ । दरखास्त फाराम महाविद्यालयबाट नियमानुसार शुल्क तिरी प्राप्त गर्न सकिनेछ ।

सि.नं.	पद	विषय	न्यूनतम योग्यता	कैफियत
१	पी.जी.टी. (फ्याट बेसिस)	भौतिकशास्त्र	स्नातकोत्तर तहमा सम्बन्धित विषय लिई औसतमा कमिमा ५० प्रतिशत अंक ल्याई उत्तीर्ण भएको हुनुपर्ने	

दरखास्त पेश गर्ने स्थान, मिति र समय : मिति २०८०/०९/२६ गतेदेखि मिति २०८०/१०/०९ गते बिहान १०:०० बजेदेखि अपरान्ह ४:०० बजेसम्म स्नातक भवन (लुम्बिनी ब्लक) बाट ।

सम्पर्क मिति र समय : २०८०/१०/१० गते बुधबार अपरान्ह ३:०० बजे ।

छनोट विधि : सर्ट लिष्ट, लिखित परीक्षा, Class Demonstration तथा अन्तर्वार्ताको माध्यमबाट छनोट गरिनेछ ।

अन्य विस्तृत जानकारीका लागि महाविद्यालयमा सम्पर्क राख्न सकिनेछ ।

- प्रिन्सिपल

तीनदिने पावर प्वाइन्ट तालिम सम्पन्न

भक्तपुर, ७ माघ । भक्तपुर बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.को सूचना तथा प्रकाशन उपसमितिको आयोजनामा भएको तीनदिने पावर प्वाइन्ट तालिम आइतबार सम्पन्न भएको छ ।

समापन कार्यक्रममा संस्थाका सल्लाहकार विष्णुगोपाल कुसीले

संस्थाबाट दिइएका विभिन्न तालिमहरूलाई व्यवहारमा लागू गर्नुपर्ने बताउनुभयो । उमेरले काम गर्न छेक्दैन, मन र इच्छाशक्ति भयो भने जस्तोसुकै काम पनि गर्न सकिन्छ, उहाँले भन्नुभयो । भोलीवादीको सधैं विरोध गर्नुपर्ने बताउँदै हरेक काम अल्छी नभइकन गरे काम पूरा हुने उहाँले बताउनुभयो ।

संस्थाका अध्यक्ष निर्मल प्रजापतिले तालिमले व्यक्तित्व होइन, व्यक्तित्व विकासमा सहयोग पुग्ने बताउनुभयो । प्रशिक्षक जितबहादुर देउजाले पावर प्वाइन्टलाई प्रभावकारी बनाउन विषयवस्तु प्रस्तुत गर्ने कला पनि सिक्नु आवश्यक भएको बताउनुभयो । उहाँले व्यक्तिसँग उत्साह, ऊर्जा, उमङ्ग र

उन्नयन भए अन्य कुरा सहजै अगाडि बढ्ने बताउनुभयो । प्रशिक्षार्थीहरूलाई प्रमुख अतिथिबाट प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको उक्त कार्यक्रममा आयोजक समितिका संयोजक कृष्णश्वरी दुवाल, सदस्य विकल कोजु, प्रशिक्षार्थीहरू प्रभा प्रजापति र दयालक्ष्मी धन्डाले पनि बोल्नुभएको थियो ।

ताथलीमा ५० औं पार्टी स्थापना दिवस

भक्तपुर, ७ माघ । नेपाल मजदुर किसान पार्टीको ५० औं स्थापना दिवसको अवसरमा नेपाल क्रान्तिकारी महिला सङ्घ चानपा - ९ एकाइ समितिको आयोजनामा शनिबार फैँडोकामा महिला भेला भयो ।

भेलामा नेमकिपा भक्तपुर जिल्ला समितिका उपाध्यक्ष एवं चाँगु नगर समितिका अध्यक्ष न्हुछेभक्त फोर्जुले देश र जनताको निःस्वार्थ र इमानदारीपूर्वक सेवा गर्ने उद्देश्यले नेमकिपा स्थापना भएको हो भन्नुभयो ।

नेमकिपाले स्थापनाकालदेखि नै साम्राज्यवाद, उपनिवेशवाद र भारतीय विस्तारवादको विरुद्धमा सडक र सदनमा आवाज उठाउँदै आइरहेको छ, उहाँले भन्नुभयो ।

नेमकिपा स्थापना नभएको भए साम्राज्यवाद, उपनिवेशवाद, भारतीय विस्तारवाद, संशोधनवाद तथा भ्रष्टाचारको विरोध गर्ने पार्टी नै नहुने धारणा उहाँले व्यक्त गर्नुभयो ।

नेमकिपा भक्तपुर जिल्ला समितिका सदस्य एवं वाग्मती प्रदेशसभा

सदस्य गीता काफ्लेले वाग्मती प्रदेशमा भएका पक्षपात, अनियमितता, बेथिति र भ्रष्टाचारको विरुद्धमा नेमकिपाका सांसदहरूले आवाज उठाउँदै आइरहेको बताउनुभयो ।

नेमकिपाका सांसदहरूले देश र जनताको हितमा विधेयकहरूमा संशोधन पेश गर्दै आइरहेको उहाँले बताउनुभयो । कार्यक्रममा सानु लागेजु, आरआर छुर्का, कमला भारती, रामदेवी थुयाजुलगायतले बोल्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा डा. पुनम थापाले पाठेघर र स्तन क्यान्सर रोगसम्बन्धी प्रशिक्षण दिनुभएको थियो ।

पार्टी स्थापना दिवसकै अवसरमा नेक्रामहिला सङ्घ चानपा वडा न. ५ एकाइ समितिको आयोजनामा महिला भेला भयो । भेलामा जिल्ला उपाध्यक्ष न्हुछेभक्त फोर्जु, गीता काफ्ले, सानु लागेजु, मुना लवजू, विद्या सुवालगायतले बोल्नुभएको थियो ।

भेलामा डा. पुनम थापाले पाठेघर र स्तन क्यान्सरसम्बन्धी सचेतनामुलक जानकारी दिनुभयो ।

युवाहरूमाभ 'परिषद् सन्देश'

ललितपुर, ७ माघ । नेपाल क्रान्तिकारी युवा सङ्घ महालक्ष्मी नगर समितिको आयोजनामा नेमकिपाको ३५ औं परिषद्को सन्देश युवा कार्यकर्ताहरूमाभ एक अन्तरक्रिया कार्यक्रम शनिबार सानोगाउँमा सम्पन्न भयो ।

उक्त कार्यक्रममा नेमकिपा ललितपुरका सदस्य महन्त महर्जनले व्यापक कामदार जनताको सेवाको लागि बढीभन्दा बढी पूर्णकालीन कार्यकर्ता बनेर पार्टीको काममा लाग्नु जरूरी भएको, राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय विषयमा सुसूचित हुनुपर्ने, पार्टीभित्र प्रतिक्रियावादीहरू घुस्न

सक्नेबारे सचेत हुनुपर्ने, पार्टी कार्यकर्ताले अन्धविश्वासको विरोध गर्नुपर्ने, पुख्रि सिर्जको वास्तुकला र संस्कृतिलाई संरक्षण गर्नु आवश्यक भएको बताउनुभयो ।

नेमकिपा महालक्ष्मीका सदस्य एवम् नेक्रासिङ्घ ललितपुर जिल्ला समिति सदस्य चन्द्रमान महर्जनले परिषद्मा प्रस्तुत राष्ट्रिय प्रस्तावहरूबारे जानकारी गराउनुभयो ।

कार्यक्रममा इन्द्रराज महर्जन, रूपना महर्जन, सुजिना महर्जन, कृष्णमान महर्जन, विवी महर्जन, आशाराम महर्जन, शोभा महर्जन, अनिष महर्जन, एन. महर्जनगायतले बोल्नुभएको थियो ।

अवलोकन भ्रमणले भौगोलिक, सामाजिक र वातावरणीय ज्ञान वृद्धि हुने

काभ्रे, ७ माघ । प्रभात अङ्ग्रेजी स्कूलका विद्यार्थीहरूले बनेपा, पनौती र नाला तथा त्यस स्थानमा रहेका मठ-मन्दिर, पार्टी-पौवा, ढुङ्गोघारालगायतका पुरानो व्यवस्थित बस्तीभित्र रहेका सामाजिक, धार्मिक, ऐतिहासिक र भौगोलिक अवस्थाबारे अध्ययन-अवलोकन भ्रमण शनिबार गरे ।

अध्ययन भ्रमणअन्तर्गत ऐतिहासिक नगरी पनौती पुगी रोशी र पुन्यमाता खोलाको संगम जहाँ १२ वर्षे मेला लाग्ने गर्दछ त्यो अवलोकनले गरे साथै ब्रम्हायणी, इन्द्रेश्वर मन्दिरलगायतका मथ मन्दिर विद्यार्थीहरू बडो खुसी पूर्वक अवलोकन गरे ।

अवलोकनपछि नालामा विद्यार्थीहरूमाभ एक समीक्षात्मक अन्तरक्रिया भयो । उक्त कार्यक्रममा नेमकिपाका एनबी श्रेष्ठले अध्ययन अवलोकन भ्रमणले विद्यार्थीहरूले बालबालिकाहरूमा जिज्ञासा, अभिरुची

बढ्नुका साथै भौगोलिक, सामाजिक, धार्मिक, वातावरणीय ज्ञानमा वृद्धि हुन्छ भन्नुभयो ।

नेमकिपा काभ्रेका पूर्वअध्यक्ष धर्मलाल मानन्धरले विद्यार्थी जीवनदेखि देशका ऐतिहासिक बस्ती, सम्पदा स्थल र भौगोलिक अध्ययन भ्रमणले विद्यार्थीमा ज्ञान बढ्छ भन्दै विद्यार्थी बेलादेखि नै एक असल मान्छे बन्ने सोचले पढ्ने र सिक्ने गर्नुपर्छ भन्नुभयो ।

कार्यक्रममा शिक्षिका मीरा महर्जन, सिर्जु शाही र कृष्ण गारुले अनुशासित, लगनशील र सतमार्गको खोजीमा लाग्ने विद्यार्थीको भविष्य उज्यालो हुने बताउनुभयो ।

विद्यार्थीहरूको अवलोकन भ्रमणको सिलसिलामा पनौतीमा सत्यनारायण श्रेष्ठ, बालकृष्ण दुवाल, बनेपा र नालामा धर्मलाल मानन्धर, राजेन्द्र श्रेष्ठ तथा सङ्गीता श्रेष्ठले पथप्रदर्शकको भूमिकामा सहयोग गर्नुभएको थियो ।

आधा किलो सुनसहित एक जना पक्राउ

काठमाडौं, ७ माघ । त्रिभुवन विमानस्थल भन्सार कार्यालयले आधाकिलोग्राम सुनसहित एक जनालाई पक्राउ गरेको छ ।

कार्यालयको टोलीले कतारको दोहाबाट नेपाल आएका फापाका खगेन्द्र दर्जीलाई ४९९ ग्राम सुनसहित आइतबार दिउँसो विमानस्थलबाट पक्राउ गरेको हो । कार्यालयका प्रमुख डा. टोकराज पाण्डेले कतारको दोहाबाट तरल पदार्थ बनाएर तस्करी गरी ल्याएको ४९९ ग्राम सुनसहित पक्राउ गरिएको जानकारी दिनुभयो ।

हिमालय एयरलाइन्सको एच नाइन ५६४ नम्बरको उडानबाट कतारको दोहादेखि काठमाडौं आएका दर्जीलाई विशेष सूचनाका आधारमा पक्राउ गरिएको डा. पाण्डेले बताउनुभयो । बरामद् भएको सुन दर्जी आफैले ल्याएका हुन् या सुन ल्याइदिनका लागि उनी कसैको भरिया भएका हुन् भन्नेबारेमा आवश्यक अनुसन्धान भइरहेको पाण्डेले बताउनुभयो ।

इन्जिनियर बन्न बीडीएच कार्यक्रम महत्त्वपूर्ण

काठमाडौं, ७ माघ । सिभिल तथा आर्किटेक्टमा डिप्लोमा गरी सबइन्जिनियर भएकाहरूलाई इन्जिनियर बन्न नेपाल इन्जिनियरिङ कलेजको बीडीएच (ब्याचलर फर डिप्लोमा होल्डर्स) कार्यक्रमले उच्च शिक्षाको बाटो खोलिएको विद्यार्थीहरूले बताएका छन् । सीटीईभीटीबाट डिप्लोमा गरी सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रमा जागिर खाइरहेकाहरूलाई विश्वविद्यालयको शिक्षा हासिल गर्न बीडीएचले ठूलो सहयोग गरेकोले यो कोर्स निरन्तर सञ्चालन हुनुपर्ने उनीहरूले बताएका हुन् ।

शनिबार नेपाल इन्जिनियरिङ कलेज (नेक) को बीडीएचतर्फ १४, १५, १६ र १७ औं ब्याचका विद्यार्थीहरूलाई बिदाइ कार्यक्रममा बोल्दै विद्यार्थीहरूले नेकको बीडीएच नभएको भए आफूहरूको इन्जिनियर बन्ने सपना पूरा हुन नसक्ने जिकिर गर्दै बीडीएच कार्यक्रमलाई समयसामय सुधार्दै निरन्तरता दिइरहनुपर्ने बताए । “यो कार्यक्रमको महत्त्व धेरै छ ।

नेपाल इन्जिनियरिङ कलेजमा बीडीएच नभएको भए मेरो इन्जिनियर बन्ने सपना पूरा हुँदैनथ्यो,” बीडीएच पूरा गरी बिदा भएका राजनारायण सरदारले भन्नुभयो । बीडीएचकै कारण नेपाल सरकारको उपसचिवमा बढ्नुको क्रममा रहेकी विद्यार्थी सृष्टि खोलापालाले डिप्लोमा मात्र गरेका धेरै विद्यार्थीलाई बीडीएचले इन्जिनियर बनाएको भन्दै आफूले सरकारी सेवामा हासिल गरेको सफलतामा बीडीएचको योगदान रहेको जिकिर गर्नुभयो । नेपाल इन्जिनियरिङ काउन्सिलले पछिल्लो समय इन्जिनियरिङ लाइसेन्स परीक्षा लिएकोमा त्यसलाई केही सुधारनुपर्नेमा उहाँले जोड दिनुभयो ।

विद्यार्थी ज्ञानमान श्रेष्ठ, सुरेन्द्र महारा, गौतम अवस्थीले सिभिल र आर्किटेक्टसँगै अन्य विधामा डिप्लोमा गरेकाहरूलाई पनि उच्च शिक्षा हासिल गर्ने बाटो बनाउन आग्रह गर्नुभयो । नेपाल इन्जिनियरिङ काउन्सिलका अध्यक्ष प्रा.डा.

पदमबहादुर शाहीले बीडीएचले सीटीईभीटीको डिप्लोमा गरेकाहरूलाई उच्च शिक्षा हासिल गर्ने बाटो खोलिएको भन्दै नेपालका लागि यो कोर्स महत्त्वपूर्ण रहेको बताउनुभयो ।

काम गरेर पढ्ने अवस्था र अवसर भएका विद्यार्थीहरूका लागि डिग्री हासिल गर्न कोर्सले टेवा दिएको भन्दै डा. शाहीले नेपालको विकासका लागि कोर्सको योगदान रहने बताउनुभयो ।

कलेजका कार्यवाहक प्राचार्य दुर्गाप्रसाद भण्डारीले डिप्लोमा होल्डर्सहरूलाई सम्बोधन गर्न तयार पारिएको बीडीएच कार्यक्रमले दक्ष जनशक्ति उत्पादनमा टेवा दिएको बताउनुभयो ।

बिदाइ कार्यक्रममा कलेजका बीडीएच विभागका विभागीय प्रमुख निश्वान ढकाल, पूर्वकार्यक्रम संयोजक रवीन्द्र बुढाथोकीले बीडीएच कार्यक्रमको महत्त्वका बारेमा प्रकाश पार्नुभयो । कार्यक्रममा विद्यार्थीहरू भाग्यश्री महर्जन,

दिनेश काफ्ले, सुरेन्द्रसिंह महारा, ज्ञानमान श्रेष्ठलाई चेरमेन अवार्ड दिइयो भने अन्य विद्यार्थीहरूलाई सेमेस्टर अवार्ड प्रदान गरिएको थियो ।

पोखरा विश्वविद्यालयले भन्दा अगाडि नेपाल इन्जिनियरिङ कलेजले सुरु गरेको विषय हो बीडीएच । डिप्लोमा इन्जिनियर्स एसोसिएसन नेपालको पहलमा नेपालमा पहिलोपटक सरकारी तथा गैरसरकारी सङ्घ संस्थामा कार्यरत सिभिल तथा आर्किटेक्ट चर सबइन्जिनियरहरूको लागि नेपाल इन्जिनियरिङ कलेजका तत्कालीन संस्थापक अध्यक्ष स्व.प्रा.डा. दीपक भट्टराई, कलेजका निवर्तमान प्राचार्य प्रा.डा. हरिकृष्ण श्रेष्ठ र प्रा.डा. राजेन्द्र प्रसाद अधिकारीले विश्वविद्यालयसँग समन्वय गरी सन् २००१ देखि ‘ब्याचलर इन सिभिल इन्जिनियरिङ फर डिप्लोमा होल्डर्स’ कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुभएको थियो ।

रासस

वर्षा न्यून, ठूलो वर्षाको छाँटकाँट छैन

काठमाडौं, ७ माघ (रासस) । जल तथा मौसम विज्ञान विभागले यस वर्षको हिउँदमा औसतभन्दा बढी वर्षा हुने प्रक्षेपण गरेपनि आइतबारसम्म खासै वर्षा हुनसकेको छैन ।

हिउँदयामको माघ ४ गतेसम्मको प्राप्त विवरणअनुसार देशभरका २० वटा मापन स्टेशनको तथ्याङ्कमा चार दशमलव पाँच प्रतिशत मात्रै वर्षा भएको छ । देशभर कूल दुई दशमलव पाँच मिलिमिटर मात्रै वर्षा भएको जल तथा मौसम विज्ञान विभागका सूचना अधिकारी विभूति पोखरेलले बताउनुभयो ।

“यो औषधभन्दा निकै कम वर्षा

मापन हो, यो मापन २० स्टेशनको मात्रै हो, जलवायु परिवर्तनलगायत विभिन्न कारणले यसपाली पश्चिमी वायु सक्रिय हुन सकेको छैन”, उहाँले भन्नुभयो, “हिउँदको समय अझै बाँकी भएकाले पानी पर्ने सम्भावना भने कायम रहन्छ ।

उहाँका अनुसार अहिले वर्षा हुने देखिएको छैन । मङ्सिर १५ देखि फागुन १७ गतेसम्मको अवधि हिउँदयाम हो । यस अवधिमा हुने सरदर वर्षा ६० दशमलव एक मिलिमिटरलाई औसत वर्षा मानिएको छ । सूचना अधिकारी पोखरेलले अहिलेसम्म वर्षा कम भयो भनेर यो यामभरीकै विश्लेषण गर्ने बेला भने नभएको बताउनुभयो ।

यसपाली नेपालमा मात्रै होइन भारतको हिमालयन क्षेत्रमा पनि प्रक्षेपण नभिलेको बताउँदै उहाँले जलवायु परिवर्तनको असरलगायत कारण वर्षामा असर पारिरहेको जिकिर गर्नुभयो ।

मुख्य त पश्चिमी वायुको असरले नै वर्षा गराउने हो । अहिलेसम्म सक्रियरूपमा वर्षा देखिनु पर्ने हो तर देखिएको छैन । पछिल्लो हप्ता चिसो भने बढेको उहाँले बताउनुभयो ।

यसरी वर्षा नहुनु भनेको विश्वकै लागि एउटा चुनौती भएको पनि विभागले जनाएको छ । यो याममा मात्रै होइन वर्षाका बेलामा पनि मौसम घटबढ देखिएको उहाँले बताउनुभयो । उक्त

विभागको मौसम पूर्वानुमान महाशाखाका अनुसार हाल नेपालमा पश्चिमी वायुको आंशिक असर परिरहेको छ ।

आउँदो २४ घण्टामा कोशी, गण्डकी र कर्णाली प्रदेशका उच्च पहाडी तथा हिमाली भागका एक-दुई स्थानमा हल्का हिमपातको सम्भावना छ । साथै तराईका अधिकांश स्थानमा हस्तु/कुहिरो लाग्ने हुँदा दैनिक जनजीवन, स्वास्थ्य, यातायात तथा हवाई यातायातमा असर पर्न सक्ने जनाइएको छ ।

त्यसबाट हुनसक्ने असरका साथै चिसोबाट समेत बच्न आवश्यक उपाय तथा सतर्कता अपनाउन माहाशाखाले अनुरोध गरेको छ ।

मधेस प्रदेश राजधानीमै छैन खानेपानी

जनकपुरधाम, ७ माघ । मधेस प्रदेशका नौ लाख ३१ हजार तीन सय ३१ घरधुरीमध्ये फ्रन्ड ७७ प्रतिशतको पिउने पानीको मुख्यस्रोत ट्युबवेल अर्थात् चापाकल रहेको तथ्य सार्वजनिक भइसकेको छ । तर भूमिगत पानीको सतह घट्दै गएकोले पछिल्लो समय चापाकलमा पानी सुक्दै गएको गुनासो यहाँका बासिन्दा गर्छन् । नागरिकले पिउने पानीकै लागि समस्या भोग्नुपर्ने अवस्था आए पनि चापाकलको अर्को भरपर्दो विकल्प पनि तयार भएको देखिँदैन । त्यसको उदाहरण हो, प्रदेश राजधानी जनकपुरधाम । प्राप्त विवरणअनुसार यहाँ करिब १२ प्रतिशत घरमा मात्रै खानेपानीको पाइप प्रणालीको पहुँच छ ।

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को तथ्याङ्कअनुसार जनकपुरधाममा ४० हजार चार सय नौ घरपरिवार छन् । तर, खानेपानी वितरणको मुख्य काम गर्दै आएको खानेपानी संस्थानले हालसम्म चार हजार ६ सय ८५ घरमा मात्रै धारा जडान गरेको छ । जडान भएका धारामध्ये पनि करिब ४४ प्रतिशतभन्दा बढी घरमा आंशिकरूपमा मात्रै पानी वितरण हुने गरेको संस्थानकै तथ्याङ्क छ । कार्यालय प्रमुख विष्णुदेव साहले संस्थानले उपमहानगरमा २५ वटा वडामध्ये १४ वडाका चार हजार छ सय ८५ घरमा मात्रै धारा जडान भएका र त्यसको ५६ प्रतिशत जतिमा मात्रै पूर्णरूपमा पानी वितरणको काम भइरहेको बताउनुभयो ।

समग्रमा जनकपुर नगरक्षेत्रमा दुई करोड ५० लाख लिटर (२५ एमएलडी) पानीको माग रहेकामा धारा जडानभएका आधारमा हाल दैनिक ३० लाख लिटरमात्रै आपूर्ति गर्न सकेको कार्यालय प्रमुख साहले जानकारी गराउनुभयो ।

अहिले वडा नं १० को अरगजा पोखरीको उत्तरमा र रामानन्द चोकस्थित कार्यालय परिसरमा चार लाख ५० हजार क्षमताका दुई वटा ओभरहेड ट्याङ्कीमा ६ वटा डिप बोर्डिङबाट सङ्कलित भूमिगत पानीलाई प्रशोधन गरेर वितरणको काम भइरहेको छ । “सीमित बजेट र करिब ३४ वर्ष पुरानो वितरण प्रणालीका कारण धेरै ठाउँमा चाहेर पनि पानी पुऱ्याउन सकेको छैन । तर चालु आर्थिक वर्षमा पानी ट्याङ्की थप्ने, पानी वितरण सञ्जाल विस्तार अर्थात् पाइप बिच्छ्याउने, अवरुद्ध भएका ठाउँमा पानी आपूर्तिको लागि मर्मतसम्भार गर्ने काम भइरहेकाले आगामी दिनमा केही सुधार हुने अपेक्षा छ”, कार्यालय प्रमुख साहले भन्नुभयो ।

संस्थानको महसुल शाखा प्रमुख दधिवल यादवले पानीको माग बढ्दै गए पनि पुरानो संरचना र संस्थानसँग समन्वय नै नगरी गरिने विकास निर्माणकाबेला त्यही संरचना पनि बिगार्ने तथा भत्काउने समस्याले जडान भएका नौ सयभन्दा बढी धारामा पानी अवरुद्ध भएको बताउनुभयो ।

विगतमा ढल निकास, सडक विस्तार तथा अन्य विकास निर्माणका कारण धेरै क्षेत्रमा पाइपलाइन चुँडिएर घरधुरीमा पानी वितरणमा समस्या भए पनि त्यसको समाधानका लागि काम जारी रहेको यादवको भनाइ छ । कार्यालय प्रमुख साहले पनि स्थानीय तह र अन्य

विकास निर्माण गर्ने दायित्व भएका कार्यालयले संस्थानसँग समन्वय गर्नुपर्नेमा उल्टै वर्षौं पुरानो पानी वितरण सञ्जालमा छेडखानी गर्दा समस्या हुने गरेको बताउनुभयो ।

बाह्र वर्षभन्दा बढी समयदेखि जनकपुरधाम वडा नं ४ कटैयाचौरीमा एक करोडभन्दा बढी लगानीमा निर्माण गरिएको डिप ट्युबवेल स्थानीयवासीको अवरोधका कारण सञ्चालनमा आउन सकेको छैन । चालु आर्थिक वर्षमा भने कार्यालय परिसरमै रु. एक करोड ३० लाखको लागतमा थप पाँच लाख लिटर क्षमताको ट्याङ्की, चार करोडभन्दा बढीको लागतमा मुजेलिया प्रहरीचौकीदेखि वडा नं ८ स्थित होटल सीताशरणसम्म छ लेन सडक छेउमा सात किमी लामो दुवैतर्फ आठ/आठ इञ्चको पाइप बिछ्याउने काम भइरहेको छ ।

यस कार्यले पाँच लाख लिटर पानी भण्डारण हुने र चालु आर्थिक वर्षमा थप एक हजार धारा जडान गर्न सघाउ पुग्ने संस्थानको विश्वास छ । “धेरै स्रोतसाधनका बाबजुद संस्थानले भ्याएसम्मको काम गरिरहेको छ । प्रदेश राजधानी भएकाले संस्थानको पहलले मात्रै यहाँको अभाव पूर्ति हुने अवस्था छैन । जनकपुरमा सङ्घीय खानेपानी मन्त्रालयले सरोकारवाला कार्यालयसँग मिलेर खानेपानीको आवश्यकता, समस्या र सञ्जाल निर्माणको आवश्यकताबारे विस्तृत अध्ययन गरिरहेको छ । त्यस आधारमा आगामी दिनमा जनकपुरक्षेत्रको खानेपानी समस्या समाधानका लागि एकीकृत रूपमा दिगो व्यवस्थापनको काम हुनेछ भन्ने अपेक्षा गर्न सकिन्छ”, साहले आशा व्यक्त गर्नुभयो ।

प्रदेशिक राजधानी जनकपुरमै पानीको भरपर्दो वैकल्पिक स्रोत छैन । अन्य सहर र गाउँको अवस्था पनि योभन्दा दयनीय छ । आर्थिक सर्वेक्षण २०७९/८० अनुसार प्रदेशका १२ दशमलव १५ प्रतिशत घरधुरी त खानेपानी प्रणालीमै समेटिएका छैनन् भने १० दशमलव ४६ घरधुरीमा मात्रै पाइप प्रणालीबाट पानीको पहुँच पुगेको छ । त्यसबाहेक ७६ दशमलव ९१ प्रतिशत घरधुरीमा ट्युबवेल, शून्य दशमलव ४७ प्रतिशतमा अन्य सुरक्षित स्रोत र शून्य दशमलव शून्य एक प्रतिशतमा वर्षात पानीमा निर्भर हुनुपरेको पनि सोही सर्वेक्षणको तथ्याङ्कले देखाएको छ ।

यहाँ खानेपानी संस्थानले मुख्य सहरमा मात्रै पानी आपूर्तिको काम गरिरहेको छ । त्योसमेत गरी प्रदेशभर एक सय १३ खानेपानी योजना सञ्चालनमा छन् । जबकि सात प्रदेशमध्ये कर्णाली प्रदेशमा समेत नौ सय ९३ योजना सञ्चालनमा रहेको मधेस प्रदेशको सोही आर्थिक सर्वेक्षणमा उल्लेख छ । मधेस प्रदेश सरकारका मुख्यमन्त्री सरोजकुमार यादवले सार्वजनिक गरेको सरकार गठनको एकवर्षे उपलब्धिमा ४१ वटा खानेपानी आयोजना सम्पन्न गरी यसबाट लगभग २० हजार घरधुरी लाभान्वित भएका, ७७ वटा खानेपानी आयोजनाका लागि डिपबोर्डिङ र एक सय ५९ किमी पाइपलाइन बिच्छ्याउने कार्यसम्पन्न भएका उल्लेख गरिएको छ । रासस

पाहुनाको स्वागत गर्न फूलको माला लिएर उपस्थित भएका सिक्लेसका स्थानीय महिला : चलचित्र पत्रकार सङ्घ कास्कीले आयोजना गरेको 'सिनेमा संवाद २ सिक्लेस' कार्यक्रममा सहभागी कलाकार, पत्रकारलगायत पाहुनाको स्वागत गर्न फूलको माला लिएर उपस्थित भएका कास्कीको मादी गाउँपालिका-१ स्थित पर्यटकीय गाउँ सिक्लेसका स्थानीय महिला । तस्बिर : राधिका कंडेल/रासस

“हामीलाई हाम्रो सिंहदरबार पुग्नै कठिन छ”

त्रिवेणी (नवलपरासी), ७ माघ । नवलपरासी (बर्दघाट सुस्तापूर्व) नवलपुरको विनयी त्रिवेणी गाउँपालिका-६ र ७ का बासिन्दालाई पालिका कार्यालय र जिल्ला सदरमुकाम कावासोती पुग्नै कठिन हुने गरेको छ । त्रिवेणीका स्थानीय विनयकुमार थापाले भन्नुभयो, “घरघरमा सिंहदरबार भन्थे, नागरिकता बनाउन करिब ८० किलोमिटर टाढा कावासोती पुगनुपर्छ, पालिका कार्यालय पुग्नै ४० किलोमिटर टाढा छ । हामीलाई हाम्रो सिंहदरबार पुग्नै कठिन छ ।”

त्रिवेणी क्षेत्रका दुईवटा वडाका बासिन्दाले सहज बाटो नहुँदा धेरै दुःख खेप्नुपरेको उहाँले बताउनुभयो । “हामीलाई आपत् छ, सदरमुकाम र पालिका जानुपर्ने कुनै काम नपरे हुन्थ्यो भन्ने लाग्छ, यति दुःख दिएर हामीलाई गण्डकीमा राख्नुभन्दा लुम्बिनी प्रदेशमा गाभिए हुने”, उहाँले भन्नुभयो ।

सदरमुकाममा कुनै काम लिएर जानुपरे दुःखसँगै रु. आठ-दस हजार खर्च बोकेर हिँड्नुपर्ने अवस्था रहेको त्रिवेणीका विष्णुप्रसाद चौलागाईंले बताउनुभयो । त्रिवेणी-दुम्कीबास बाटो खोल्छौं भनेको धेरै समय बितेपनि अझै समस्या उस्तै रहेको उहाँले गुनासो गर्नुभयो । “बाटो खोल्छौं भनेको यति समय बिते, प्रदेशका

मुख्य व्यक्ति आउनेजाने गरेकै छन्, तर खोल्ने सुरसार छैन, अब त बाटो खुल्ने आशा पनि मरिसकेको छ”, उहाँले भन्नुभयो ।

लुम्बिनीमा राखे धेरै सहज हुने जनाउँदै चौलागाईंले थप्नुभयो, “यहाँ घरको भात खाएर साइकलमा गएर नागरिकता बन्छ, मालपोतको काम हुन्छ, उहाँ कहाँ घुमेर पुगनुपर्छ, सरकारलाई आग्रह छ । हाम्रा लागि कि बाटो खोल्दिनु नत्र लुम्बिनीमा मिलाइदो ।”

त्रिवेणी-दुम्कीबास सडक नखोलेसम्म त्रिवेणी क्षेत्रका दुई वडाका बासिन्दाले सहज बाटो नहुँदा धेरै दुःख खेप्नुपरेको उहाँले बताउनुभयो । बाटो नखुल्दा आफ्नै पालिका पुग्नसमेत कठिन अवस्था रहेको उहाँले बताउनुभयो । बाटो नखोल्ने र गण्डकीमा रहने हो भने यहाँका जनतालाई कुनै भलो नहुने उहाँको तर्क छ ।

वडाध्यक्ष शाहले भन्नुभयो, “पालिका जान ४० किलोमिटर पर पुगनुपर्छ, त्यसमा दाउनेको जोखिमपूर्ण यात्रा गर्नुपर्ने उस्तै दुःख छ, गण्डकीमा हुँदासम्म राजनीतिक, आर्थिक र सामाजिक हिसाबले यहाँका जनताको कुनै भविष्य छैन । यहाँका दुई वडालाई लुम्बिनी प्रदेशमा गाभिँदा बरु जनताको भलो ।”

त्रिवेणी-दुम्कीबास सडक खोल्ने विषय गाउँपालिकाले पटकपटक उठान गरिरहेको गाउँपालिका अध्यक्ष घनश्याम गिरीले बताउनुभयो । यो सडक समग्र विनयी त्रिवेणीको र गण्डकी प्रदेशको भविष्यसँग जोडिएको सडक खोल्नुको विकल्प नभएको उहाँले बताउनुभयो । त्रिवेणी क्षेत्रका स्थानीयको सहजता, समग्र पालिका र प्रदेशको आर्थिक विकाससँग त्रिवेणी-दुम्कीबास सडक जोडिएकोले यसलाई खुलाउने विषयमा प्रदेश, सङ्घ र स्थानीय सरकार एक भएर लाग्नुपर्ने बताउनुभयो ।

गत शुक्रबारमात्रै त्रिवेणी आउनुभएका गण्डकी प्रदेशका मुख्यमन्त्री सुरेन्द्रराज पाण्डेले प्रदेश सरकारले त्रिवेणी-दुम्कीबास सडक खोल्न उच्च प्राथमिकता दिने बताउनुभएको थियो । प्रदेश सरकारले कोरला-त्रिवेणी जोड्ने लक्ष्य राखेकाले दक्षिणतर्फको भारतसँग जोडिएको त्रिवेणीनाकालाई खोल्न लागिपरेको उहाँले बताउनुभयो । मुख्यमन्त्री पाण्डेले भन्नुभयो, “गण्डकी प्रदेश सरकारको प्रमुख दायित्व र प्राथमिकतामा यो बाटो खोल्ने र गजेन्द्रमोक्षधामबाट मुक्तिनाथसम्मको यात्रा सरल र सहज बनाउने रहेको छ । यसका लागि म

मेरो पूर्ण शक्ति लगाउँछु ।” निकुञ्ज र वन ऐनका कारण सडक निर्माणमा समस्या उत्पन्न भएकाले देखिएका समस्याको समाधानसँगै प्रारम्भिक चरणका काम क्रमशः गर्नुपर्ने उहाँले बताउनुभएको थियो ।

नवलपुरको दुम्कीबासबाट बगुवन हुँदै त्रिवेणीसम्म १९ किलोमिटर दूरी पर्दछ । बगुवनसम्म अहिले पनि यातायात सञ्चालन हुने गर्दछन् । बगुवनबाट त्रिवेणीसम्म १६ किलोमिटर पर्दछ । यसमा करिब सात किलोमिटर क्षेत्रमा निकुञ्जले वन्यजन्तुको चरिचरन क्षेत्र बताउने गरेको छ । मध्यवर्ती क्षेत्र पर्ने र पुरानो हुलाकी सडक रहेको स्थानीयको भनाइ छ ।

वि.सं. २०५९ अघि हुलाकी सडकका रूपमा रहेकामा यस खण्डमा वि.सं. २०६३ मा सडकको मर्मत गरी यातायात सञ्चालन गरिएको थियो । हुलाकी सडकका रूपमा रहेको यस खण्डलाई गजेन्द्रमोक्ष जनतामार्ग नामकरण गरी वि.सं. २०६३ असोजमा यातायात सञ्चालन गरिएको थियो । वि.सं. २०६४ जेठमा निकुञ्जले वन्यजन्तु चरिचरनको क्षेत्र भनेर समेटेपछि यातायात सञ्चालनमा रोक लगाइएको स्थानीयको भनाइ छ । रासस

कालीगण्डकी करिडोर : बेनी-जोमसोम-कोरला सडक अन्तिम चरणमा

म्याग्दी, ७ माघ । गण्डकी प्रदेशको ‘लाइफ लाइन’ मानिएको राष्ट्रिय गौरवको कालीगण्डकी करिडोर, बेनी-जोमसोम-कोरला सडक योजनाको २५ प्रतिशत काम बाँकी छ ।

भारत र चीनलाई जोड्ने चार सय ३५ किलोमिटर दूरीको कालीगण्डकी करिडोर सडकलाई गण्डकी प्रदेशको भाग्यरेखा मानिएको छ । पूर्वाधार, आर्थिक, व्यापारिक, जलविद्युत्, पर्यटन र धार्मिकस्थलको विकासका लागि महत्त्वपूर्ण योगदान पुग्ने भएकाले यो सडकलाई गण्डकीको भाग्यरेखा मानिएको हो ।

पर्वतको मालढुङ्गाबाट म्याग्दी हुँदै मुस्ताङस्थित चीनको सिमाना कोरलानाका जोड्ने दुई सय दुई किलोमिटर दूरीको सडक दुई लेनको कालोपत्र र ग्राभेल बनाउन वि.सं. २०७३/७४ देखि सुरु भएको योजनाको हालसम्म ७५ प्रतिशत भौतिक प्रगति भएको आयोजना प्रमुख धुव भाले बताउनुभयो । उहाँले भन्नुभयो, “६ वटा खण्डमा ८५ किलोमिटर ग्राभेल र तीनवटा खण्डको १९ किलोमिटर सडक कालोपत्र गर्ने काम सकिएको छ । योजनामार्फत १३ वटा पक्की पुल र तीनवटा बेलीब्रिज निर्माण भएको छ ।”

रु. सात अर्ब ५५ करोड लागत अनुमान गरिएको योजनाका लागि आव

२०७९/८० सम्म रु. ६ अर्बभन्दा बढी खर्च भएको छ । पर्वतको मालढुङ्गा-बेनी, म्याग्दीको राहुघाट-दाना, मुस्ताङको खन्ती-जोमसोम, जोमसोम-कागबेनी खण्डमा कालोपत्र र चराङ-छोसेर खण्डमा ग्राभेल गर्ने ठेक्काको काममा ढिलासुस्ती भएको गण्डकी प्रदेशका भौतिक पूर्वाधार विकास तथा यातायात व्यवस्थामन्त्री रेशमबहादुर जुगजालीले बताउनुभयो ।

उहाँले भन्नुभयो, “सङ्घीय सरकारका विभागीय मन्त्री, प्रधानमन्त्री, आयोजनासँग समन्वय गरेर निर्माण व्यवसायीलाई तीन-चार वर्षपछि काममा फर्काइएको छ । नदीजन्य निर्माण सामग्रीको व्यवस्थापन र निर्माणस्थलमा देखिएका समस्या समाधानका लागि स्थलगत अध्ययन गरेर पहल थालेका छौं ।”

सङ्घीय सरकारका भौतिक पूर्वाधार तथा यातायातमन्त्री प्रकाश ज्वाला, गण्डकी प्रदेशका भौतिक पूर्वाधार विकास तथा यातायात व्यवस्थामन्त्री जुगजाली, प्रतिनिधिसभा सदस्य खमबहादुर गर्बुजा (खम्बु), सडक विभागका महानिर्देशक सुशीलबाबु ढकाल, म्याग्दीका प्रमुख जिल्ला अधिकारी लक्ष्मण ढकाल र प्रहरी नायब उपरीक्षक मदन कुँवरलगायतको टोलीले शनिवार

सडकको म्याग्दी खण्डको अनुगमन गरेको छ ।

नदीजन्य निर्माण सामग्रीको अभाव र प्रतिकूल भूगोल चुनौती बनेको छ । सर्वोच्च अदालतको वि.सं. २०७८ असार २९ गतेको आदेशका कारण कालीगण्डकी करिडोरअन्तर्गत गण्डकी प्रदेशमा सञ्चालित पूर्वाधार आयोजनामा नदीजन्य निर्माण सामग्रीको अभाव भएको छ । सर्वोच्च अदालतले कालीगण्डकी नदीबाट ढुङ्गा, गिट्टी र बालुवा उत्खनन तथा निकासीमा रोक लगाएपछि विकास आयोजना निर्माण प्रभावित भएको हो ।

मन्त्री ज्वालाले स्थलगत निरीक्षणका क्रममा देखिएका समस्या समाधानका लागि जिल्लास्तरका सरोकारवालासँग छलफल गरेको र मन्त्रालय तहबाट गर्नुपर्ने पहलका विषयमा तत्कालै सहजीकरण गरिने र सडक निर्माणले गति लिने वातावरण बनाउने बताउनुभयो । टोलीले बेनी-जोमसोम-कोरला सडकअन्तर्गत म्याग्दीको रघुगङ्गा गाउँपालिका-२ गर्बुजा (खम्बु), सडक विभागका महानिर्देशक सुशीलबाबु ढकाल, म्याग्दीका प्रमुख जिल्ला अधिकारी लक्ष्मण ढकाल र प्रहरी नायब उपरीक्षक मदन कुँवरलगायतको टोलीले शनिवार

तीन किलोमिटर सडक कालोपत्र गर्न थालिएको छ ।

रघुगङ्गा गाउँपालिका-३ राहुघाटबाट अन्नपूर्ण गाउँपालिका-२ भुर्खुड तातोपानीको नागढुङ्गासम्मको १९ किलोमिटर सडक कालोपत्र गर्न वि.सं. २०७४ मा शर्मा युनाइटेड जेभी र बेनी-जोमसोम-कोरला सडक योजनाबिच ठेक्का सम्झौता भएको थियो । मुख्य ठेकेदारले काम नगरेर सहायकलाई ठेक्का दिएको, प्रतिकूल भूगोल, विपद् र कोरोना महामारीका कारण यो सडक निर्माणकार्य वि.सं. २०७७ हिउँदेदेखि सुस्ताएको थियो । शर्मा युनाइटेडका इन्जिनियर प्रशान्त तिमिल्सिनाले करिब ६ किलोमिटर दूरीमा सबवेस र बेस राख्ने काम सकिएको बताउनुभयो । रघुगङ्गा गाउँपालिकाको राहुपारेबाट बेगखोला खण्डको करिब ६ किलोमिटर दुई वर्षअघि कालोपत्र भएको थियो ।

योजनाअन्तर्गत म्याग्दीको अन्नपूर्ण गाउँपालिकाको नागढुङ्गाबाट काभ्रे खण्डमा चार वर्षपछि सडक निर्माण सुरु भएको छ । वि.सं. २०७६ चैतमा कोरोना महामारी फैलिएपछि रोकिएको अन्नपूर्ण गाउँपालिका-२ नागढुङ्गाबाट वडा नं ३ को काभ्रे खण्डमा सडक निर्माणको काम गत महिनादेखि सुरु भएको हो । रासस

निरन्तर बढेको जाडोले जनजीवन प्रभावित

जलेश्वर (महोत्तरी), ७ माघ । पछिल्लो २० दिनदेखि महोत्तरीलगायत पूर्वी तराईका जिल्लामा निरन्तर बढ्दै गएको जाडोले जनजीवन प्रभावित भएको छ । लगातारको चिसो कठ्याङ्ग्रिदो हावा, शीतलहर, हुस्सु र बाक्लो कुहिराका कारण मानिस, पशुचौपाया तथा बालिनालीसमेत प्रभावित भएका छन् ।

जिल्लाको सहर तथा ग्रामीण भेगमा मानिसको चहलपहलमा कमी आएको छ । चिसो बढेसँगै बजारमा बाक्लो ऊनीका कपडाको बिक्री भने बढेको व्यापारी बताउँछन् । स्वास्थ्य केन्द्रसहित जिल्ला अस्पतालमा रुघा, खोकी, दम तथा हाडजोर्नी दुखाइका बिरामीको सङ्ख्यामा वृद्धि भएको चिकित्सक बताउँछन् । लगातार बढ्दै गएको जाडोबाट बालबालिका, वृद्धवृद्धा र सुत्केरी बढी प्रभावित भएका छन् ।

दश नगरपालिका र पाँच गाउँपालिका रहेको महोत्तरीको विभिन्न गाउँबस्तीमा जाडोबाट बच्नका लागि ठाउँठाउँमा स्थानीयवासीले आगो बालेर ताप्ने गरेको देखिन्छ । विभिन्न पालिकाले आ-आफ्नो क्षेत्रका गाउँ बस्तीमा आगो बाल्न निःशुल्क दाउरा उपलब्ध गराउनुका साथै कम्बल, सिरक तथा न्यानो कपडा वितरण गरिरहेका छन् । रासस

। सम्पादकीय ।

एमसीसी र अमेरिकी प्रजातन्त्रबारेका दुई पुस्तक

नेपालमा अमेरिकी सरकार र भारतीय एकाधिकार पुँजीले संयुक्तरूपमा नेपालको जलविद्युत्लाई भारत, बङ्गलादेश, बर्मा, थाइल्यान्ड, मलेसिया हुँदै सिङ्गापुरसम्म पुऱ्याउने योजना 'एमसीसी' ले नेपालको राजनीतिको डबुलीमा ठुलो हलचल ल्यायो। नेपालका शासकहरूले 'एमसीसी' को समर्थन गरे भने आमूल परिवर्तनवादी राजनीतिका पक्षपातीहरूले त्यसको विरोधमा काठमाडौँ उपत्यका, पूर्व र पश्चिम तथा हिमाल र तराईमा समेत जनतालाई सुसूचित गरे। यो रानीपोखरीको बिचमा हुँदा हान्दा पोखरीको चारैतिर स-साना लहर फैलिएजस्तै नेपाली जनतामा फैलियो।

नेपाल र नेपाली जनतालाई अमेरिकी 'हिन्द-प्रशान्त' रणनीतिको निम्ति जलविद्युत्को माध्यमबाट सिङ्गापुर पुऱ्याउनु भनेको प्रशान्त महासागरसम्म घिसार्ने योजना प्रस्ट छ। 'देशघाती एमसीसी सम्झौताविरुद्ध सङ्घर्षमा नेमकिपा' भन्ने शीर्षकबाट कार्तिक २०८० मा सो पुस्तक प्रकाशित भएको थियो। प्रकाशक 'सेवानिवृत्त शिक्षक समाज' भक्तपुर हो। पुस्तकमा मुख्य मुख्य विषय सूची निम्न छ -

- १) धम्कीको अगाडि भुक्तको अर्थ आत्मसमर्पण हो।
- २) संरा अमेरिकी हिन्द-प्रशान्त स्वार्थको जालोमा नेपाल फस्नुहुन्छ।
- ३) संरा अमेरिका साम्राज्यवादी देश हो भन्ने बुझौँ।
- ४) एमसीसीसँगको सम्झौता नेपालको हितमा छैन।
- ५) देशको सार्वभौमिकताको तुलना पैसासँग हुनसक्दैन।
- ६) एमसीसी 'दान' होइन, हस्तक्षेप हो।
- ७) एमसीसी, प्रचण्ड र धोकाको राजनीति हो।
- ८) सित्तैको विष खाए के होला? मृत्यु हुन्छ, अर्थात् हाम्रो देश रहँदैन।
- ९) दाहाल र माधवको कुर्सी जोगाउने 'व्याख्यात्मक घोषणा' हो।
- १०) एमालेको मौनता र 'माओवादी' को धोका हो।

५ खण्डमा विभाजित यस पुस्तक १९८ पृष्ठको छ। पाँचौँ खण्डमा यसबारे दस्तावेजहरू साभार गरिएको छ।

.....

संरा अमेरिकाबारे नेपालीमा भ्रम नेपाली युवाहरूलाई सस्तोमा श्रमिकहरू पठाउने म्यानपावर कम्पनी वा नयाँ गल्लावालाहरूले देशको नगर र गाउँ, पूर्व र पश्चिम, हिमाल र तराईका घरघरमा गएर 'अमेरिका एक सपनाको देश हो' भन्दै मानौँ त्यहाँ पुनसाथै रूखका पातहरू टिपेरै डलर पाउने कथाहरू प्रचार गरेर लाखौँलाख रूपैयाँको घरखेत बेचन लगाई देशलाई बर्बाद पाउँछन्। बिरामी, दुर्घटना, अपाङ्ग भएर घर फर्कदा ती श्रमिकहरूको न खेत बाँकी रहन्छ न त सानो घर नै। यसरी सारा जनतालाई हाहाकारमा पार्ने गल्लावालाहरूले देशलाई युवाविहीन बनाउँदै छन्।

नेपाली जनतालाई यथायथा अमेरिका के हो र 'अमेरिकी प्रजातन्त्र' के हो भन्नेबारे जानकारी गराउन 'पत्रकार समाज नेपाल' ले साउन २०८० मा अमेरिकी प्रजातन्त्रमा सङ्कटबारे लेख सङ्कलन प्रकाशित गर्‍यो। पुस्तकको विषयसूची निम्न छ -

- १) संरा अमेरिका प्रजातन्त्र क्षयीकरण भएको देश।
- २) बाइडेनको प्रजातन्त्र सम्मेलनमा पोखिएको पाखण्ड।
- ३) अमेरिकी प्रजातन्त्र र युवाहरूको भावना।
- ४) प्रजातन्त्रबारे संरा अमेरिकी भ्रमविरुद्ध १४० देशका ३५५ दल एक ठाउँमा।
- ५) अमेरिकी लोकतन्त्रको रटान प्रभुत्व जमाउने चाल।
- ६) संरा अमेरिकामा प्रजातन्त्रको अवस्था।
- ७) अमेरिकी प्रजातन्त्रको सीमा र कमजोरी।
- ८) मुनरो सिद्धान्तका दुई सय वर्ष।
- ९) विश्वमा सैन्य हस्तक्षेप र आक्रमणको तथ्याङ्क।

यसरी देश विदेशका विभिन्न लेखकका लेखहरूको सङ्कलन हो, 'अमेरिकी प्रजातन्त्र' १९६० पृष्ठको यो पुस्तक अन्य तथ्य तथ्याङ्क र तस्बिरले पाठकहरूलाई आकर्षित बनाउँदै छन्।

पुस्तकको सुरुमै संरा अमेरिकाको परिचय, स्वतन्त्रता आन्दोलन, श्रमिक आन्दोलन एवं पुँजीवादी विकासमा अफ्रिकी जनताको रगत र पसिनाले समृद्ध देशको बयान त्यस पुस्तकमा गरिएको छ। सो पुस्तक जनताले चाख दिएर अध्ययन गर्दै छन्।

सन्दर्भ

- रोडोड सिनमुन

मानव जातिको भविष्य समाजवादमा निहित छ

सबै जनताको बलियो प्रयास र साहसपूर्ण प्रयासबाट गतिशीलरूपमा समृद्धि र विकासको नयाँ चरण खोल्दै आएको प्रजातान्त्रिक गणतन्त्र कोरियाले समाजवादको सार्थकता सत्य र शाश्वत छ भन्ने व्यवहारमा विश्वसामु प्रमाणित गरेको छ। मानवजातिको भविष्य र स्वतन्त्रताको कारणको विजय समाजवादको बाटोमा निहित छ। समाजवाद विगतमा जस्तै आज मानवजातिको साभ्ना आदर्श हो र यो ऐतिहासिक विकासको नियम हो कि मानिसहरू समाजवादतर्फ अधि बढ्छन्।

जनताको स्वाधीनताको माग र तिनको आदर्शलाई समाजवादी समाजमा मात्रै वास्तविकरूपमा साकार गर्न सकिन्छ। यो प्रजातान्त्रिक गणतन्त्र कोरियाको वास्तविकताले प्रमाणित गरेको छ जुन समयसँगै उल्लेखनीयरूपमा बलियो र समृद्ध हुँदै गइरहेको छ। हामीले स्वतन्त्रता र समाजवादको फन्डामुनि राष्ट्रभक्तिमा सदैव एकताबद्ध भई आफ्नै शैलीको सङ्घर्ष र सृजनात्मक विधिबाट राष्ट्रिय शक्तिलाई बलियो बनाऔँ र राजनीतिमा स्वतन्त्र, अर्थतन्त्रमा आत्मनिर्भर र राष्ट्रिय रक्षामा आत्मनिर्भर समाजवादी राज्य निर्माण गरेका छौँ।

समाजवादमाथि क्षणिक प्रहार हुँदा र समाजवादविरोधी प्रवृत्ति व्याप्त हुँदा पनि हामीले समाजवादको रातो फन्डा फहराउँदै देशको समग्र राष्ट्रिय शक्तिलाई बलियो बनाऔँ, समाजवाद न्याय हो र त्यसको विजय अपरिहार्य छ भनी प्रमाणित गर्दै मानवजातिमा समाजवादप्रतिको विश्वास जगाएका छौँ। विगत १० वर्षमा देश र जनताको भाग्यमा आमूल परिवर्तन भएको छ र हाम्रो राष्ट्रिय शक्ति भन्ने बलियो भएको छ। गत वर्ष सन् २०२३ मा कोरियाको मजदुर पार्टीले आफ्नो अदम्य सङ्घर्ष र बहुमूल्य विजयद्वारा आफ्नो पवित्र मिसन र विचारको वैधता प्रमाणित गरी समाजवादको शाश्वत व्यवहारिकता, मानव जातिको आदर्श र भविष्यको रक्षा गरेको थियो। मानव जातिको भविष्य समाजवादमा निहित छ र यसको विजय अपरिहार्य छ।

मोनरो सिद्धान्तः दोषी साम्राज्यवादको दुई शताब्दी

हेन्ज डाइटेरिच

सन् १८२३ मा यसको स्थापना भएदेखि नै मोनरो सिद्धान्त ल्याटिन अमेरिकातर्फ संयुक्त राज्य अमेरिकाको विदेश नीतिलाई मार्गदर्शन गर्ने वैचारिक आधार भएको छ। यसको आन्तरिक प्रकृतिले यस क्षेत्रमा अमेरिकी विस्तार र प्रभुत्वको साधनको रूपमा काम गरेको छ।

संयुक्त राज्य अमेरिकाको स्वतन्त्रताको प्रारम्भिक वर्षदेखि, मोनरो सिद्धान्त एक मार्गदर्शक सिद्धान्तको रूपमा देखा पर्‍यो। अङ्ग्रेज राजतन्त्रविरुद्धको युद्धपछि उत्तर अमेरिकी देशले विस्तारवादी दृष्टिकोण अपनायो। सुरुमा क्यानाडामा हस्तक्षेप गर्‍यो र पछि ल्याटिन अमेरिका र क्यारिबियाली क्षेत्रमा आफ्नो प्रभाव विस्तार गर्‍यो।

यही बिन्दुबाट सबै ल्याटिन अमेरिकाको शोषण कायम राख्नको लागि हस्तक्षेप, सैन्य विद्रोह र राजनीतिक हत्याको अन्तहीन श्रृङ्खला सुरु हुन्छ। मोनरो सिद्धान्त मूलतः राज्य डकैती नीतिको औपचारिक अभिव्यक्ति हो। यो सिद्धान्त अरु देशको सम्पत्तिको अपशोषण गर्न र तिनलाई प्राप्त गर्न रगत बगाउन आवश्यक भए पनि कुनै अप्ठ्यारो मान्दैन। यी दुई शताब्दीमा, अन्तर्राष्ट्रिय कानुनलाई बेवास्ता गर्दै र यस क्षेत्रमा अमेरिकी सर्वोच्चता सुनिश्चित गर्ने नियतले साम्राज्यवादी रणनीतिहरूको एक श्रृङ्खला जारी गर्दै यो सिद्धान्त ल्याटिन अमेरिकाको स्वायत्त विकासको लागि निरन्तर बाधा बनेको छ।

हालैका दशकहरूमा हामीले ल्याटिन अमेरिकी र विश्वव्यापी राजनीतिमा हस्तक्षेप गर्न संयुक्त राज्य अमेरिकाले प्रयोग गर्ने तरिकाहरूमा परिवर्तनहरू देखेका छौँ। ल्याटिन अमेरिकी देशहरूमा तानाशाह राज्य आतङ्कवादको उदयपछि राष्ट्रिय सुरक्षाको राज्य भनी वासिङटनले प्रचार गर्छ। वासिङटनले पहिले लोकतन्त्र र सामाजिक कल्याणको वकालत गर्थ्यो, ल्याटिन अमेरिकामा प्रजातन्त्रीकरण र स्वायत्त विकासको कुनै पनि प्रयासलाई दबाउनको लागि एउटा उपकरण बन्‍यो। १९९० को दशकमा 'रङ्गीन क्रान्ति' मा सङ्क्रमणले मोनरो सिद्धान्तको प्रयोगमा नयाँ चरणलाई चिन्हित गर्‍यो।

यी घटनाहरू वर्षौँ अधि चिलीमा साल्भाडोर एयेन्डेको मामला जस्तै अमेरिकी हितहरूसँग नमिल्ने सरकारहरू परिवर्तन गर्न सैन्य रणनीतिहरूसँग लोकप्रिय विद्रोहहरू संयोजन गर्दछ। यद्यपि परम्परागत सैन्य विद्रोहको

जगाएको छ। उदाहरणको लागि, चीनले ल्याटिन अमेरिकाको लागि व्यापार र विकासको सन्दर्भमा फरक विकल्प प्रदान गरेको छ। त्यसले अमेरिकी उपनिवेशवादमा महादेशको ऐतिहासिक निर्भरताको विकल्प

बनाएको छ। जनसमुदायको यो भ्रमीकरणले साम्राज्यवादी देशहरूको पक्षमा रहेको अन्तर्राष्ट्रिय व्यवस्थालाई स्वीकार गरी टेवा दिएको छ।

अमेरिकी हस्तक्षेपवादी र विस्तारवादी उपकरणको भविष्यलाई हेर्दा, ल्याटिन अमेरिकामा सामाजिक लोकतान्त्रिक विकासको कुनै पनि प्रयासलाई नामेट गर्ने वासिङटनको प्रयासको निरन्तरता आज पर्यन्त देखिन्छ। प्रतिरोध गर्ने मेक्सिको, निकारागुआ, भेनेजुएला र क्युवाजस्ता देशहरूबाहेक यस क्षेत्रमा वासिङटनको नियन्त्रणको पुनः स्थापना भइरहेको देखिन्छ।

मोनरो सिद्धान्तविरुद्धको सङ्घर्ष ल्याटिन अमेरिकामा व्यापक चेतना अभियानमा निर्भर रहेको छ, जसलाई चीन, रुस र वासिङटन र यसका सहयोगीहरूको सामान्य एकपक्षीयतालाई चुनौती दिने विश्वव्यापी शक्तिका अन्य केन्द्रहरूसँगको बलियो सहयोगले समर्थन गर्दछ।

सहयोगमा केन्द्रित अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध स्थापना गर्ने चीनको प्रस्ताव एकमात्र व्यवहारिक विकल्प हो। मोनरो सिद्धान्तको भविष्य यसको निरन्तरता वा विलुप्त हुनेमा निर्भर हुनेछ, साम्राज्यवाद र उदीयमान शक्तिले प्रस्ताव गरेको खुलापनको नतिजामा निर्भर गर्दै यो सिद्धान्त पश्चिमी गोलार्द्धमा सीमित छ वा विश्वव्यापी खतराको रूपमा आउनेछ भनेर भविष्यले पुष्टि गर्नेछ।

निरन्तर विकसित यस संसारमा ल्याटिन अमेरिकाले मोनरो सिद्धान्तले लगाएको ऐतिहासिक सिक्कीहरूबाट आफ्नो स्वायत्त विकास र मुक्तिलाई प्रवर्द्धन गर्ने गठबन्धन र साभ्नेदारीहरू खोज्ने र सुदृढीकरण गर्न आवश्यक छ। यस चुनौतीको सामनाका लागि यस क्षेत्रले मोनरो सिद्धान्तको छायाभन्दा पर हेर्न सक्नुपर्छ र एउटा भविष्यतर्फको बाटो खोज्नुपर्छ जहाँ आत्मनिर्णय र अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग सदा साम्राज्यवादमाथि विजयी हुनेछ। ल्याटिन अमेरिकाले आत्म-निर्णय र अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग प्रबल हुने भविष्यतर्फको बाटो बनाउनुपर्छ।

- टलेसुर अङ्ग्रेजीबाट अनुवादः प्रकाश

तुलनामा कम 'चमकदार' भए पनि यी रङ्गीन क्रान्तिहरू स्वतन्त्र सरकारहरूलाई पराजित गर्न समानरूपमा प्रभावकारी साबित भएका छन्। ल्याटिन अमेरिकाको लागि मोनरो सिद्धान्तको खतराहरूको मूल्याङ्कन गर्दा यो स्पष्ट छ कि यसको ऐतिहासिक दृढताले यस क्षेत्रको प्रगति र स्वायत्त विकासलाई व्यवस्थितरूपमा बाधा पुऱ्याएको छ। तर, वैकल्पिक शक्तिका रूपमा चीन, रुस र अन्य मुलुकको उदयले नयाँ आशा

प्रदान गरेको छ। संसारमा मोनरो सिद्धान्तको अप्रत्यक्ष प्रभावको सन्दर्भमा, यसले मुक्ति, यो विशेषगरी समाजवादका लागि रणनीतिक विकल्पहरूलाई कसरी दबाएको छ भनेर ध्यान दिनु महत्त्वपूर्ण छ। उदार लोकतन्त्र विचारधाराको विश्वव्यापी विस्तारले अन्य देशहरूमा अमेरिकी प्रभुत्वलाई वैधानिकता दिएको छ र प्रभावकारी वैचारिक नियन्त्रणमार्फत प्रतिरोधलाई कमजोर

सरकारको कारण युवाहरू विदेसिन बाध्य

सरकारले सन्तुलित विकासको अभियान थालेर रोजीरोटीको व्यवस्था गरेको भए नेपाली युवाहरू विदेश जानु पर्दैनथ्यो; अरुको दासी बनेर या अरुको उठबसमा बसेर काम गर्नु पर्दैनथ्यो। सरकारले गाउँठाउँमा विकास नपुऱ्याउँदा, उद्योगधन्दा खोलेर जनताका आधारभूत आवश्यकता पूर्ति गर्ने काम नगर्दा देशमा रोजगारीको समस्या बढेको हो, रोजगारीको लागि विदेसिन बाध्य भएको हो। कामको खोजीमा विदेसिने युवाहरूको सङ्ख्या

बढ्दो छ। म्यानपावर कम्पनीको प्रलोभनमा, साथी भाइको लहै लहैमा, आफ्नै विवेकमा विदेश गएका युवाहरू अहिले अलपत्रमा परेको सामाजिक सञ्जालमा आइरहेको छ; उनीहरूले जसरी भए पनि नेपाल फर्कने वातावरण मिलाउन सरकार र सम्बन्धित सरोकारवाला निकायको ध्यानार्कर्षण गरिरहेका छन्। विदेशमा पुगेर भनेको काम नपाउनु, कामअनुसारको पारिश्रमिक नहुनु, गाली खाएर काम गर्नु, शारीरिक र मानसिक यातना आदि कारणले गर्दा विदेसिएका युवाहरू बिचल्लीमा परेका छन्, दुःखको आँसु पिएर जीवन बिताउन बाध्य छन्।

सरकारले आफ्नो श्रम, समय र सीप आफ्नो देशमा खर्चेर जीवन बिताउने वातावरण तयार गर्नुपर्थ्यो; नेपाल र नेपालीको सेवा गर्ने भावनाभन्दा विदेश जाने र विदेशमा जीवन बिताउने काममा सरकारले प्रेरणा दिनु हुँदैनथ्यो। हरेक नागरिकलाई आफ्नो जन्मभूमि प्यारो हुन्छ। जन्मभूमिलाई बिसन्तु नेपाल आमालाई लात मान्नु हो। नेपालीको श्रम,

सीप र समय विदेशमा लगानी गरेपछि देश भन्नु परनिर्भर बन्दै जाने। नेपालीले नेपाल र नेपालीको सेवा र विकास गर्ने हो, अन्य मुलुकको होइन। आर्थिक प्रलोभनमा फसेर विदेसिएका युवाहरूको मृत्युको सङ्ख्या पनि बढिरहेको छ। कामको सिलसिलामा अन्ध अपाङ्ग या घाइते भएका, मानसिक सन्तुलन गुमेका र चिबबुद्धो काम र कामअनुसारको ज्याला नपाएका युवाहरूको लेखाजोखा गरेर साध्य छैन तर, सरकारलाई विदेसिएका युवाहरू कति मरे, हराए, घाइते भए या लामो समयदेखि थला परे कुनै मतलब छैन। सरकारलाई त जति युवाहरू विदेसिए त्यति नै देशमा काम दिन नपर्ने भनी हाइसन्चो भएको ठान्छन्। सरकारको यही गलत मानसिकताले गर्दा न देश विकास भयो न त युवाहरूलाई रोजगारीको व्यवस्था गर्नसक्यो। चालु आर्थिक वर्षको पुससम्ममा वैदेशिक रोजगारीको क्रममा ५३९ जनाको मृत्यु भएको खबर प्रकाशमा आयो।

राखेर, ऋण काठेर विदेश पसेका हजारौँ नेपाली युवाहरू काम नपाई अलपत्र परेका र कति बिचमै फर्केका छन्। आयआर्जनको निम्ति विदेश छिरेका युवाहरू काम नपाएर या कसैले धोका दिएर फर्कदा कति ऋणमा डुबे, ऋणमा डुबेर जीवन जोहो गर्न समस्यामा परे। कतिले आत्महत्या गरे त कति मरे। कतिले आफ्नो घरमा पठाएको पैसा घर परिवारका सदस्य या आफ्नै पत्नीले दुरुपयोग गरे, कतिका आफ्नै पत्नी पैसा लिएर भागे त कति अरूसँगै बिहे गर्न पुगे।

यसरी भविष्य जीवन सुनिश्चित गर्न कामको खोजीमा गएका युवाहरू बिचलित भए, घर फगडा भए, घर फगडा भएर परिवार नै बिछोड भए; बालबालिकाले दुःख पाए। यसकारण, हरेक नागरिकको जीवन सरकारले सुनिश्चित गर्ने वातावरण मिलाउनुपर्छ, काममाको व्यवस्था गर्नुपर्छ। सरकारले यो जिम्मेवारी पूरा गर्न सकेको छैन। अतः देश परनिर्भर भइरह्यो।

- गोपाल नगरकोटी

पाठक पत्र

majdurdaily@gmail.com

चौथो भ्रमण

२३ साउन - २ भदौ, २०५२ (Aug 8 - 18, 1995)

कोरिया मुक्तिको ५० औं दिवस तथा राष्ट्रिय पुनःएकीकरणको भव्य महोत्सव-६

का. रोहित

उपसंहार

माथिका मेरा यात्रा स्मरणहरू कोरिया प्रायःद्वीपको उत्तरी भाग- प्रजातान्त्रिक जनवादी गणतन्त्र कोरियाका हुन्। दक्षिण कोरियाको बारेमा पनि अनेक पक्ष र विपक्षका कुराहरू पढेको र सुनेको छु। पुँजीवादी समाजमा पाइने सबै प्रकारका दोषहरू त्यहाँ निश्चय पनि छन्। धनी र गरिबको फराकिलो हुँदै गएको असमानता, सरकारमा बसेका ठुला ठुला मानिसहरूको आर्थिक अनियमितताका काण्डहरू, बेकारी समस्या, पेट पाल्न नैतिकता बेचुपने स्थिति, परीक्षाको फाराम भर्न वा परीक्षा दिन छात्रछात्राहरूले आफ्नो रगत बेचुपने बाध्यताजस्ता अनेक विसङ्गतिहरूबारे सुन्दै र पढ्दै आएको थिएँ। तर, त्यहाँको औद्योगिक, विज्ञान र प्रविधिको अनेक बखानहरू पनि पढ्ने र सुन्ने मौका पाएको छु।

यसबारे उत्तर र दक्षिणको कोरियालीहरूको मूल्याङ्कन छोटोमा के छ भन्नेबारे यहाँ पाठकहरूको निमित्त जानकारी दिनु उचित देखिँ। दक्षिण कोरियाको क्षेत्रफल ९९,४४७ वर्ग किलोमिटर छ भने जनसङ्ख्या पुगनपुग ४ करोड छ।

उत्तर कोरियाको प्रजग कोरिया आफ्नो देशलाई स्वतन्त्र, आत्मनिर्भर र आत्मरक्षा गर्ने देश हो भनेर गर्व गर्छ। प्राध्यापक डा. पाकतोङ गुनले 'दक्षिण कोरियाको अर्थतन्त्र राष्ट्रिय उद्योगबाट होइन' (Korea Today 9/1993, The Foreign Language Magazines, Pyongyang, DPRK) भन्ने शीर्षकको एक लेख पढेँ।

उनको भनाइमा राष्ट्रिय अर्थतन्त्र भनेको आफ्नै राष्ट्रले र आफ्नै हित अनुकूल बनेको हुन्छ र राष्ट्र स्वयं त्यस अर्थतन्त्रको मालिक हुन्छ। आधुनिक प्रविधियुक्त एउटा बलियो राष्ट्रिय अर्थतन्त्रले विश्वको आर्थिक सङ्कटबाट अप्रभावित रही दृढतापूर्वक विकास गर्छ। यस अर्थमा आर्थिक स्थिरता र वृद्धिको निमित्त राष्ट्रिय उद्योग अति महत्त्वपूर्ण हुन्छ। तर, दक्षिण कोरियाको अर्थतन्त्र आधा शताब्दीदेखि विदेशी मुलुकहरूले थापेको परनिर्भर दलाल पुँजीवादी अर्थतन्त्र हो र राष्ट्रिय उद्योग ध्वस्त प्रायः छ र सङ्कटसँग जुड्दै छ।

हो, एकचोटि दक्षिण कोरियाको आर्थिक वृद्धि दर दोब्बर अङ्कको हुन्थ्यो। तर, १९९२ मा त्यो वृद्धिदर चर्कोसित तल भयो र १९९३ मा त्यो भन्नु तल भयो। यस वर्षको ३ महिनामा वृद्धिदर शून्यभन्दा तल भयो। जनवरी महिनामै गएको वर्षको तुलनामा ६.५ प्रतिशत औद्योगिक उत्पादन घट्यो। त्यसको परिणाम दक्षिण कोरिया अहिले १९७० को दुई 'तेल सङ्कट' भन्दा भन्नु खराब सङ्कटलाई भन्दै छ। (Choson Ilbo, 1 April 1993)

कृषि त भन्नु पूर्णरूपले सत्यानासको स्थितिमा छ। विकासशील देश र क्षेत्रहरूमा राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको दुई मुख्य खण्डमध्ये कृषि एक खण्ड रही आएको छ। कृषिले श्रमशक्तिको निमित्त पूर्ण उत्पादनको मुख्य स्रोत खाद्यवस्तु उत्पादन गर्छ र स-साना उद्योगलाई पनि कृषि उत्पादन दिन्छ। यसकारण, कोरियाले कृषिलाई राज्यको मुख्य आधारको रूपमा मूल्याङ्कन गर्छ र प्राचीन समयदेखि नै यसलाई धेरै ठुलो महत्त्व दिई आएको छ। तर, दक्षिण कोरियाभित्र अरु देशहरूबाट बढी भएको (फाल्तु) खेती उत्पादनको बाढी पस्दा कृषिको कुनै खण्ड मुश्किलले जीवित रहँदै छ।

एक तथ्याङ्कअनुसार गएको साल दक्षिण कोरियाले १ करोड २० लाख टन खाद्यान्न आयात गर्यो। अर्थात्, आफ्नो कृषि बजार खोल्ने दबावको कारण खाद्यान्नको वार्षिक उपभोगको ६४.८ प्रतिशत विदेशबाट आयात गर्न बाध्य भयो। त्यस्तै, १० अरब डलर मूल्यको गाईको मासु, अन्य पशु उत्पादन, केरा तथा अन्य फलफूल, मरिच र समुद्री खानाहरू आयात गर्यो।

गएको साल बाली बिगेको हुनाले कृषि उत्पादनलाई आयात गरेको नभई साम्राज्यवादीहरूको नीतिअनुसार आफ्नो फाल्तु कृषि उत्पादनलाई दक्षिण कोरियामा थुपार्नु र त्यसलाई आफ्नो कृषिका फाल्तु उत्पादनको बजारमा फार्नु हो।

एकबेला आफ्नो बढी खाद्यान्नलाई निर्यात गर्ने दक्षिण कोरियालाई आफ्नो कृषि उत्पादनको बजार बनाउन साम्राज्यवादीहरूले पहिले सितैमा

दिने गरे, पछि ऋणमा दिए र अब रकम लिएर मात्रै दिन्छन्। १९६० मा साम्राज्यवादीहरूले दक्षिण कोरियामा १० लाख टन खाद्यान्न पठाए, १९७० मा २० लाख टन खाद्यान्न पठाए र १९९० का वर्षहरूमा हरेक वर्ष १ करोड टनभन्दा बढी खाद्यान्न पठाए।

साम्राज्यवादीहरूले पहिले गर्नु, पिठो, कपास अनि मकै र गेडागुडी पठाए। १९८० तिर तिनीहरूले कोरियालीहरूको मुख्य खाना चामल र जौ नै पठाउन थाले। यसरी दक्षिण कोरियाली अधिकारीहरूले विदेशी कृषि उत्पादनहरू भित्र्याएर विदेशी शक्तिमाथि निर्भर रहने कृषि नीति अपनाई दक्षिण कोरियाको कृषिलाई ध्वस्त पारे।

एक एक पाइला गरेर दक्षिण कोरियाको कृषिका सबै क्षेत्र र बजार साम्राज्यवादीहरूको हातमा पुग्यो। अब किसानहरूलाई बाली लाउने हो वा होइन भन्ने निर्णय गर्न पनि गाह्रो भइरहेको छ।

त्यस्तै, १५ अगस्ट १९४५ देखि नै साम्राज्यवादीहरूले दक्षिण कोरियामा 'पहिले तेल, दोस्रो कोइला' भन्दै सारा उद्योग आफ्नो कब्जामा लिए र पछि खानी र अरु व्यवसायहरू पनि आफ्नो कब्जामा लिए।

यही कथा हो- डा. पाकतोङ गुनले दक्षिण कोरियाको अर्थतन्त्रबारे गरेको मूल्याङ्कन। अब दक्षिण कोरियाकै सियोल राष्ट्रिय विश्वविद्यालयका दर्शन र सांस्कृतिक संस्थानका अध्यक्ष प्राध्यापक ताई किल किमको मूल्याङ्कनलाई हेरौं। 'आउँदा सङ्क्रमणकालीन युगमा मूल्य र मान्यताका समस्याहरू' (Korea observer - A Quarterly Journal) Vol.xxiii No. 2 Summer 1992) भन्ने शीर्षकको उहाँको लेखले दक्षिण कोरियाको स्थितिलाई बुझ्न मद्दत दिन्छ। पुँजीवादी समाजमा उत्पादन र जनसङ्ख्यालाई हिसाब गर्दा सबै सम्पन्न छन् भन्ने भान हुन्छ, तर सच्चाइ भने त्यसो हुँदैन। कारखानाले जनसङ्ख्यामुताविक नै कार उत्पादन गर्दैन सबै जनताले कार पाउँदैनन्, त्यो त हिसाबमात्रै हो। ती कारहरू निर्यात हुन्छन् वा धनीहरूले मात्रै उपभोग गर्छन्। खाने र लाउने कुरामा पनि फरक हुन्छ, फेरि दक्षिणको उद्योगका पुँजी विदेशी हुन् वा ती सबै फिलिमिलीका मालिक विदेशी हुन्। १५ अगस्ट, १९४८ मा संरा अमेरिकाले आफैले सीङ मन रिलाई दक्षिणको शासक बनायो र १९६१ मा '१६ मईको सैनिक विद्रोह' गराएर पार्क चुङ हीमार्फत उनको हत्या गरायो। १९७९ मा पार्क चुङ हीलाई पनि संरा अमेरिकाले नै हत्या गरायो। यसप्रकार साम्राज्यवादीहरू आफैले बनाएका राष्ट्रपति र सरकारहरूलाई पनि पल्टाउँदै र बनाउँदै एक आपसमा मारकाट गराउँछन्।

प्राध्यापक ताई किल किम भन्छन्, "सन् १९४५ मा जापानी औपनिवेशिक शासनबाट मुक्त भएको बेला कोरिया एक सानै दयनीय गरिब र अविकसित देश थियो। त्यसबेला उसले साबुन, दन्त मञ्जन, एउटा काँचका सामान र सिमेन्टसम्म उत्पादन गर्न सक्दैनथ्यो। सन् १९५०-५३ को अमेरिकी आक्रमणको विरोधमा भएको पितृभूमि मुक्ति युद्धपछि स्थिति भन्नु खराब भयो। सन् १९६५ तिर 'आधुनिकीकरण' को नाममा बाटाघाटाको निर्माण र कलकारखानाहरू खोलेर उद्योगमा ध्यान केन्द्रित गर्यो। राष्ट्रिय उत्पादन बढ्न थाल्यो। सन् १९७३ को तेल सङ्कट र सन् १९७९ को पाक चुङ हीको हत्या जस्तो राजनैतिक अस्थिरताको स्थितिसँग जुभेर भए पनि ४० वर्षअगाडि एउटा सिसाकलमसमेत बनाउन नसक्ने कोरियाले अब इलेक्ट्रोनिक उत्पादन र मोटरहरूसमेत उत्पादन गर्छ र सन् १९८६ मा एसियाली खेलकुद र सन् १९८८ मा ओलम्पिक खेलसमेत आयोजना गर्न सफल भयो।

अहिले सालाखाला हरेक परिवारमा कमसेकम एउटा टेलिभिजन, एउटा टेलिफोन, एउटा रेफ्रिजरेटरजस्ता सामानहरू उपलब्ध छन्।

अस्थिरता, असन्तोष र विरोध छ। उत्तरमा चोरी, डकैती, बलात्कार, बेकारी, लागूपदार्थ र एड्सजस्ता घटना र समस्याहरू छैनन्। स्थिति फन्डै उल्टो छ- उत्तर र दक्षिणमा-समाजवाद र पुँजीवादमा। कोरिया भ्रमणको बेला म विदेशी मित्रहरूसँग प्रजग कोरिया र प्योङयाङको प्रगति र कोरियाली जनताबारे 'तपाईंलाई कस्तो लाग्यो' भनेर सोध्ने गर्थे। म हरेक कुरालाई आत्मगत र वस्तुगत ढङ्गले बुझ्न चाहन्थेँ। फेरि भारत, चीन, पाकिस्तान, बर्मा, थाइल्यान्ड र हङकङबारे मात्रै मेरो अनुभव थियो, युरोप वा पश्चिमी देशको आफ्नो प्रत्यक्ष ज्ञान नभएको हुँदा म खास गरेर पश्चिमी मित्रहरूबाटै कोरियाबारे आफ्नो प्रभाव जान्न चाहन्थेँ।

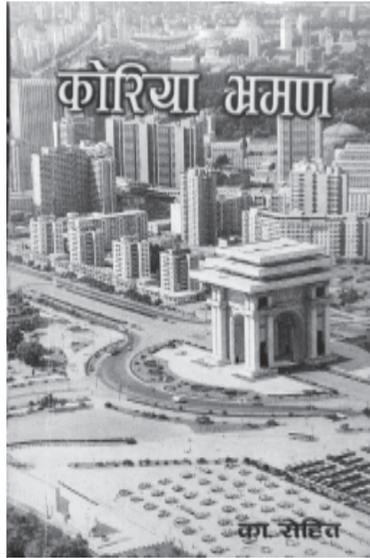
कोरियाबारे एसियाली र अफ्रिकी देशहरूका मित्रहरूको अभिव्यक्ति नेपालीहरूसँग मिल्दोजुल्दो थियो। यसकारण, म पश्चिमी मित्रहरूकै तर्फबाट सुन्न र बुझ्न चाहन्थेँ। त्यस क्रममा एक जना बेलायती कम्युनिस्टले भने, तेस्रो विश्वको मुलुक भएर पनि यसको प्रगति 'सरप्राइजिङ' अर्थात् 'आश्चर्यजनक' छ। अरुहरूले पनि त्यहाँको सफाई, अनुशासन, सडक र पेटी, पार्क र पोखरी, भवन निर्माण र वास्तुकला, कला र संस्कृति हेरेर भन्थे, 'मिराकल' (अद्भूत), 'वन्डरफूल' (अचम्मको), 'स्प्लेन्डिड' (असाध्य राम्रो), 'ग्लोरियस' (गौरवपूर्ण) आदि। छोटोमा तिनीहरू यसरी आफ्ना भावना वा प्रभाव व्यक्त गर्थे।

हुन त २४ आश्विन २०५० को दिन नेपाल भ्रमणमा आएको युरोपेली संसदीय प्रतिनिधिमण्डलका एक फ्रान्सेली सदस्यले भक्तपुरबारे 'स्प्लेन्डिड' र नेपालको निमित्त पनि 'सरप्राइजिङ' र 'वन्डरफूल' शब्द प्रयोग गरेका थिए। विदेशीहरू नेपालको प्राकृतिक सौन्दर्य र प्राचीन कलाकृति हेरेर 'पाराडाइज' (स्वर्ग) शब्दको प्रयोग गर्छन्।

प्योङयाङको निर्माण, प्रगति, भवनहरू र त्यसभित्रका कलाकृति, धातु र चिनियाँ माटोको कला, चित्रकारी, अन्य नाचगान र सुन्दरता हेर्दा प्रजग कोरिया युद्ध चाहने देश हो र कोरियालीहरू युद्धको तयारी गरिरहेका छन् भन्ने कुरामा मलाई पटकै विश्वास लाग्दैन, किनभने युद्ध गर्ने उद्देश्य राखेको भए यत्रा ठुला ठुला स्कूल, कलेज, विश्वविद्यालय, कला र सांस्कृतिक भवनहरू र कलाकृतिहरू किन निर्माण गर्थे ? कोरिया भ्रमण कोरिया घुम्ने कुनै पनि स्वस्थ व्यक्तिले कोरियामा फेरि युद्ध होस् वा सबै कलाकृति ध्वस्त होस् भन्ने कुरा चाहने सक्दैन।

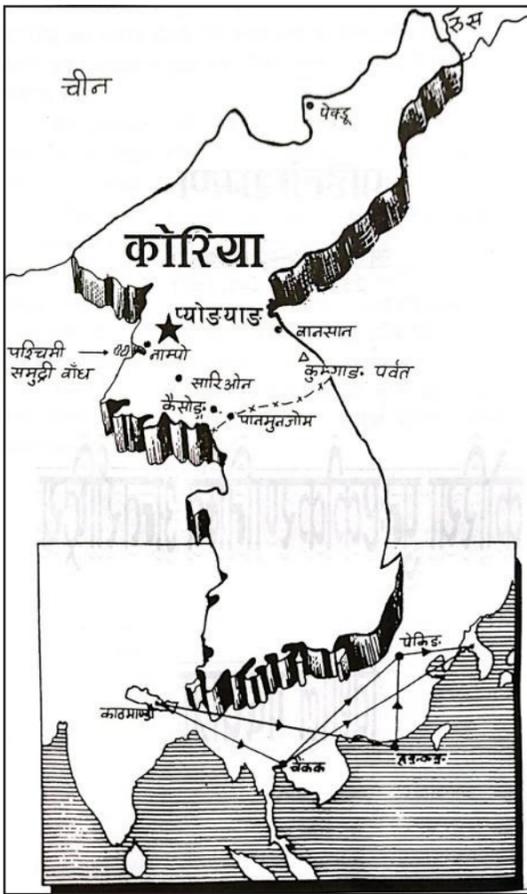
यसकारण, कोरिया एक भएमा वा एक गर्न दिएमा युद्धका तनाव र सम्भावना नै कोरियाली प्रायःद्वीप र पूर्वी एसियाबाट हट्ने थियो। कोरियाली जनताको त्यो आकाङ्क्षा न्यायोचित छ, राष्ट्रपति किम इल सङ्को महासङ्घ बनाउने प्रस्ताव व्यवहारिक छ, हामी त्यसको पूरा समर्थन गर्दछौं।

त्यसो त १९९२ को १५ अप्रिलको दिन कोरियाली जनताका महान् नेता राष्ट्रपति किम इल सङले आफ्नो ८० औं जन्मोत्सवको अवसरमा आफूलाई शुभकामना दिन आएका १३० देशका ४२० वटा सरकार, राजनैतिक पार्टीहरू र विभिन्न सङ्घ-संस्थाका प्रतिनिधिमण्डललाई प्रजग कोरियाको सरकारको तर्फबाट दिइएको रात्रिभोजमा उहाँको भाषणमा कोरिया र कोरियाली जनताको हृदयको ढुक्ढुकी प्रस्तुरूपले प्रतिध्वनित भएको अनुभव गर्दछु। त्यस हृदयस्पर्शी र निश्छल भावना आज पनि मेरो मनमस्तिष्कमा ताजे छ, "मेरो देशलाई मुक्त नगरिकन घर फर्कन भन्ने दृढता लिएर अन्नोद नदी हिजोअस्तिमात्रै पार गरेको जस्तो मलाई लागिरहेछ, तर म ८० वर्षको पुगिसकेको रहेछु। धेरै कामरेड र साथीहरूको यसरी अभिनन्दनबाट मैले आफ्नो ८० औं जन्मदिन मनाइरहेँदा मैले आफ्नो उल्लेखी भावनालाई रोक्न सकिन्न। मैले क्रान्तिको बाटोमा टेकेदेखि नै म मेरा

भने ३० लाखभन्दा बढी कारहरू दर्ता गरिएका छन्। सहरहरूमा बसोबासको ठुलो समस्या भए पनि साधारणरूपले खाने र लाउने समस्या फण्डे समाधान भइसकेको छ।

यी सबै भौतिक सुविधा ४०-५० वर्षभित्र भयो भने आध्यात्मिक अथवा मूल्य र मान्यताहरूको स्थिति फन्फन् गिर्दो छ। 'हामी' को ठाउँमा 'म' र 'मेरो' भन्नेजस्ता स्वार्थी र अहम्को भावनाले ठाउँ लिन थालेको छ। पुराना सामाजिक व्यवस्था विस्तारै टुक्रा टुक्रा हुँदै छ। पूर्वी युरोपमा समाजवादको असफलतापछि पनि युवावर्गमा 'क्रान्तिकारी' भावनामा कमी आएको छैन। यो

कोरियाको मात्रै राष्ट्रिय समस्या नभई विश्वव्यापी समस्या पनि हो अर्थात् पुँजीवादसँगै आउने दुर्गुणहरू हुन्।

सशस्त्र डकैती, सानातिना चोरीका घटनाहरू, लागूपदार्थ सेवन, यौन अनैतिकता, एड्स रोगका बिरामीहरू, अनियोजित औद्योगिकीकरणबाट हुने प्रदूषण आदि पुँजीवादका दुर्गुणहरूबाट (द) कोरिया आक्रान्त छ। पुराना मूल्य र मान्यताहरू सङ्कटमा छन्। सामाजिक जीवनभन्दा एकिलएको जीवन, व्यक्ति व्यक्तित्वमा उछिन पाछिन, लागूपदार्थबाट हुने रोग र यौन रोगहरूको उपचारहरूलाई गम्भीररूपले सोच्नुपर्ने स्थिति आएको छ।

माथिका बयानले दक्षिण कोरियाको स्थितिबाट हामी के थाहा पाउँछौं भने त्यहाँ

कामरेडहरू र मेरा साथीहरूको मायामा हुर्केको छु।

कोरियाली क्रान्तिको विजय र आफ्नो ८० वर्षको लामो जीवनको सार बताउनुभएपछि उहाँले देशको सानै हृदयविदारक स्थितिलाई पाहनाहरूको अगाडि राख्नुभयो।

"पुनःएकीकरण भएको देशमा सुखपूर्वक सँगै बस्ने हाम्रो राष्ट्रिय आकाङ्क्षा पूरा भएको छैन भन्ने कुरा मेरो मनमा छ। देशको मुक्तिको फण्डे ५० वर्ष पुग्न लाग्दा पनि हाम्रो देशको राष्ट्रिय विभाजनको पुनः एकीकरण हुन नसक्नु हाम्रो जनताको निमित्त ठुलो दुर्भाग्यको कुरा हो। देशको पुनः एकीकरण हाम्रो राष्ट्रको लामो समयदेखिको सान्ना इच्छा र आकाङ्क्षा हो र राष्ट्रपतिको मेरो आफ्नो प्रतिज्ञा हो।"

हाम्रो देशको पुनःएकीकरण नहुनु विदेशी शक्तिहरूको प्रभावको कारण हो। विदेशी शक्तिहरूकै कारण राष्ट्रिय विभाजन भएको थियो। आज पनि ती नै शक्तिहरू राष्ट्रिय पुनःएकीकरणको मुख्य बाधकको रूपमा विद्यमान छन्। हामीले देशको पुनःएकीकरण सँगै हाम्रो आफ्नै राष्ट्रमा विश्वास गर्दै र हाम्रो आफ्नो राष्ट्रको प्रयत्नमै भर परेर गर्नुपर्छ। राष्ट्रिय पुनः एकीकरणको बाटोमा अझ पनि धेरै बाधाहरू छन्। तर, पुनःएकीकरणको भविष्य उज्यालो हुँदै आएको छ। लामो इतिहास र समय सापेक्ष सांस्कृतिक परम्परा भएको हाम्रो राष्ट्रको आत्मा जिउँदो छ र उत्तर, दक्षिण र समुद्र पारका देशभक्तहरूको अथक देशभक्तिपूर्ण सङ्घर्षहरूबाट पुनः एकीकरणको प्रेरक शक्ति फन्फन् दिनानुदिन बलियो हुँदै गइरहेछ।

जनताको सेवा गर्नु एक क्रान्तिकारीको निमित्त सबभन्दा उच्च आदर्श र कर्तव्य हो। आफ्नो सारा जीवन जनताका निमित्त समर्पित हुनुजस्तो यश र गौरवको कुरो अरु हुन सक्दैन। जनताद्वारा माया र विश्वास पाएको हुँदा मेरो बाँकी जीवन पनि जनताको उद्देश्यको निमित्त अर्पण गर्ने इच्छा राख्छु। (The Pyongyang Times. No. 17 (1,637) Weekly, Saturday, April 18, 1992. Pyongyang, DPR Korea).

मेरो दोस्रो भ्रमणकै बेला राष्ट्रपति किम इल सङको 'यस शताब्दीसँग' भन्ने संस्मरणहरूको पहिलो भाग उपहारको रूपमा पाएको थिएँ। त्यही रात त्यस पुस्तकको केही पानहरू पढ्न थालेँ। संस्मरणका प्रस्तावना पढेपछि का. किम इल सङको व्यक्तित्वबारे नयाँ नयाँ पक्षहरू उद्घाटन भएको मैले अनुभव गर्न थालेँ। अगाडिका पानाहरू पढ्दै जाँदा जापानविरोधी लडाइँको विजयपश्चात् घरको दैलामा पुग्दा उहाँको बज्यैले गर्नुभएको विलापपूर्ण प्रश्न पढेर मैले आफूलाई थाम्न सकिन्न। त्यहाँ मैले देशको सीमा, भाषा र राजनीतिलाई बिसरि सङ्को मानवीय भावनाको दर्शन पाएँ।

मेरो मनमा लाग्यो का. किम इल सङ एक राजनेता, रणविद् र सेनानायक मात्रै हुनुहुन्न। कवि हृदय भएको र सशक्त लेखनीका धनी पनि हुनुहुन्छ। आफ्ना बितेका साथीहरू, हराएका मित्रहरू र गुण लाएका मानिसहरूप्रति उहाँको निश्छल माया, चिन्ता र कृतज्ञताका भावनाहरू पढेर वा बुझेर मेरो मनमा श्रद्धाका लहरहरू उठ्थे। मन मनमा म कोरिया पुगेकोमा सानै सन्तोष लाग्यो र का. किम इल सङ जनताप्रति समर्पित नेता पाएर कोरियाली जनता धन्य छन् भन्ने लाग्यो। प्रचारले होइन, उहाँको भावना र व्यवहारले नै उहाँ कोरियाली जनताका महान् नेता हुनुभएको हो भन्ने कुरा मैले ठम्याएँ।

मलाई के अनुभव भएको छ भने कोरिया र कोरियाली नेताहरू, अनि साहित्य र संस्कृतिको पनि नेपाली पाठकहरूलाई जानकारी दिँदै जानु नेपाली जनताको हितमा मात्रै होइन नेपाली र कोरियाली जनताको माफको मित्रतालाई बलियो बनाउन पनि सघाउनेछ। कोरियाली साहित्यलाई नेपाली भाषामा अनुवाद गरेर दुई देशका जनताको सांस्कृतिक सम्बन्धलाई अझ विस्तृत र गहिरो बनाउनुपर्छ भन्ने पक्षमा म छु।

समय पाएँ भने कोरियाबारे थप जानकारीहरूका साथ पाठक साथीहरूको माफमा आउने कोसिस गर्दै रहनेछु। धन्यवाद!

समाप्त

प्रजग कोरियाली संसद्का पूर्वअध्यक्ष चोको निधन

चो थाङ बोक

सियोल, २१ जनवरी (एएफपी)। प्रजातान्त्रिक जनगणतन्त्र (प्रजग) कोरियाली संसद्का पूर्व अध्यक्ष चो थाङ बोको शनिबार निधन भएको छ।

सरकारी समाचार पत्र रोडोङ सिनमुनका अनुसार चोको हृदयाघातका कारण निधन भएको हो। उहाँ ९३ वर्षको हुनुहुन्थ्यो।

उत्तर कोरियाली सर्वोच्च नेता किम जोङ उन संसद्का पूर्वअध्यक्ष चोको अन्त्येष्टि समारोहमा सहभागी हुनुभएको छ।

किमले आइतबार बिहानै

सत्तारूढ वर्कर्स पार्टीका पदाधिकारीसहित चोको निवासमा पुगी अन्त्येष्टि समारोहमा सरिक भई 'उहाँको मृत्युप्रति गहिरो समवेदना व्यक्त गर्नुभएको' थियो।

"किम जोङ उनले वर्कर्स पार्टी र सरकारी संयन्त्र विकासका लागि पवित्र सङ्घर्षमा विशिष्ट उपलब्धि हासिल गर्ने चोप्रति श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्नुभयो," प्रजग कोरियाली नेताको आधिकारिक नामको सङ्क्षिप्त रूप प्रयोग गर्दै विज्ञप्तिमा रोडोङ सिनमुन पत्रिकामा भनिएको छ।

प्रतिवेदनमा चोलाई 'राष्ट्रपति किम इल सुङ र अध्यक्ष किम जोङ इलप्रति

वफादार क्रान्तिकारी योद्धा' का रूपमा वर्णन गरिएको छ।

सन् १९९८ मा सर्वोच्च पिपुल्स एसेम्बली (एसपीए) को अध्यक्षमा निर्वाचित भएका चोले सन् २०१९ मा अवकाश नपाउन्जेलसम्म उत्तर कोरियाको संसद्मा सबैभन्दा लामो समयसम्म सेवा गर्ने अध्यक्षका रूपमा चिनिनुहुन्छ।

जर्मन, रूसी र अङ्ग्रेजी भाषामा निपुण चोले प्रजग कोरियाको तथ्याङ्कबारे अनुसन्धान र विश्लेषण गर्ने अनलाइन वेबसाइट एनके लिडरसिप वाचका

अनुसार चोले नियमितरूपमा प्रजग कोरियाबाहिर भ्रमण गर्दै आउनुभएको थियो।

वेबसाइटका अनुसार चोको किमकी शक्तिशाली काकी किम क्योङ हुईसँग घनिष्ठ सम्बन्ध थियो भने उहाँका पति जाङ सोङ थाङकलाई सन् २०१३ मा मृत्युदण्ड दिइएको थियो।

सन् २०२२ को सेप्टेम्बर ९ मा प्रजग कोरियाको स्थापना दिवसको उपलक्ष्यमा आयोजित एक कार्यक्रममा चोको अन्तिम सार्वजनिक उपस्थिति देखिएको थियो।

म्यान्मासँगको सीमामा तारबार लगाउने भारतको योजना

नयाँदिल्ली, ७ माघ (एएफपी)। भारतले स्वतन्त्र आवागमन सीमा क्षेत्र सम्भौतालाई रद्द गर्दै म्यान्मासँगको आफ्नो विशाल र खुला सीमामा तारबार लगाउने योजना बनाएको भारतीय सञ्चारमाध्यमले आइतबार बताएको छ।

विद्रोही आक्रमणबाट भागेर म्यान्माका सयौं सैनिक भारतमा प्रवेश गरेपछि गृहमन्त्री अमित शाहबाट यस्तो घोषणा आएको हो। शाहले शनिबार उत्तरपूर्वी राज्य आसामको भ्रमणका क्रममा भन्नुभयो, "सरकारले पूरै खुला भारत-म्यान्मा सीमामा तारबार लगाउने निर्णय गरेको छ।"

भारत र म्यान्माबिच दुर्गम जङ्गलदेखि लिएर हिउँले ढाकिएको हिमालयका चुचुरासम्म एक हजार दुई सय किलोमिटरभन्दा धेरै सीमा फैलिएको छ। कुनै बेला सीमा वा तारबारको निर्माण कसरी गरिनेछ भन्नेबारेमा कुनै जानकारी नदिनुभएका गृहमन्त्री शाहले सरकारले स्वतन्त्र आवागमन सम्भौतालाई पनि अन्त्य गर्ने बताउनुभयो।

उक्त सम्भौताले सीमावर्ती क्षेत्रमा बसोबास गर्नेहरूलाई भिसाबिना एक अर्काको क्षेत्रमा थोरै दूरीसम्म जाने अनुमति दिन्छ। सीमावर्ती क्षेत्रमा कयौं

मानिसबिच घनिष्ठ सांस्कृतिक तथा धार्मिक सम्बन्धसमेत छ।

टाइम्स अफ इन्डियाले पोस्ट गरेको एक भिडियोअनुसार शाहले भन्नुभयो, "हामी यो सुविधालाई अन्त्य गर्दैछौं।" सन् २०२१ को सरकारी आँकडाअनुसार भारतले यसअघि नै पाकिस्तानसँगको आफ्नो सीमाको दुई हजार किलोमिटरभन्दा धेरै र बङ्गलादेशसँगको कम्तीमा तीन हजार एक सय किलोमिटरमा तारबार लगाइसकेको छ।

नोभेम्बरमा अराकान आर्मी (एए) लडाकुहरूले सुरक्षा बलहरूमाथि आक्रमण गरेपछि भारतीय सीमानाजिकै म्यान्माका केही भागमा लगातार भडपहरू भएका छन्। यसबाट सन् २०२१ को सैन्य विद्रोहपछि ठूलो मात्रामा युद्धविराम समाप्त भएको छ।

अक्टोबरमा एए विद्रोही र अन्य जातीय अल्पसङ्ख्यक लडाकुसहितको एउटा गठबन्धनले उत्तरी म्यान्मामा संयुक्त आक्रमण गरेर चिनियाँ सीमामा महत्त्वपूर्ण व्यापार केन्द्रहरूमाथि कब्जा गरेको थियो। यसै महिनाको प्रारम्भमा उक्त गठबन्धनले चीनको मध्यस्थतामा युद्धविरामको घोषणा गरेको छ तर यो भारतीय सीमा नजिकका क्षेत्रहरूमा लागू भएको छैन। यहाँ लडाइँ जारी छ।

निर्वाचनमा थप ढिलाइ हुनु पाकिस्तानका लागि हानिकारक : पूर्वप्रधानमन्त्री सरिफ

इस्लामाबाद, पाकिस्तान, २१ जनवरी (एएनआई)। पाकिस्तान मुस्लिम लिग-नवाज (पीएमएल-एन) का अध्यक्ष शहबाज सरिफले आसन्न निर्वाचन स्थिति गर्नु देशकै लागि हानिकारक हुने बताउनुभएको छ।

पाकिस्तानी सञ्चारमाध्यमलाई दिएको अन्तर्वार्तामा पाकिस्तानका पूर्वप्रधानमन्त्रीसमेत रहेका सरिफले अहिले चुनावमा ढिलाइ गर्नु पाकिस्तान र लोकतन्त्रका लागि हानिकारक हुने बताउनुभएको छ। उहाँले पीएमएल-एनले आफ्नो चुनावी अभियान सुरु गरिसकेको बताउँदै आफ्नो दल चुनाव सार्ने कुनै पनि बहानालाई अस्वीकार गर्ने बताउनुभयो।

उहाँले १३ दलीय गठबन्धनको प्रशासनले १६ महिनाको कार्यकालमा देशलाई आर्थिक अभावबाट जोगाएको दाबी गर्नुभयो। शहबाजले भन्नुभयो, "यदि मे ९

को घटना नभएको भए पाकिस्तान तेहरीक-ए-इन्साफ (पीटीआई) का संस्थापक तथा पूर्व प्रधानमन्त्री इमरान खान जेलमा बस्नुपर्ने थिएन।"

गत हप्ता पीएमएल-एनका अध्यक्ष सरिफले फेब्रुअरी ८ मा हुने 'अति महत्त्वपूर्ण' आम निर्वाचनले पाकिस्तानको भाग्य निर्धारण गर्ने घोषणा गर्दै इतिहासको विश्लेषण गरेर 'भविष्यको नक्सा' बनाउन मानिसहरूलाई प्रोत्साहित गरेको एआरवाई न्यूजले जनाएको छ।

एआरवाई न्यूजका अनुसार पीएमएल-एनले पार्टीका वरिष्ठ नेता नवाज सरिफ, मरियम नवाज र हम्जा शहबाजको नेतृत्वमा आफ्नो चुनावी अभियान सुरु गरिसकेको छ।

सरिफले पूर्व प्रधानन्यायाधीश साकिब निसारलाई 'प्यादा' को संज्ञा दिँदै आफ्नो नेतृत्वको सरकार हटाउन उहाँको प्रयोग गरिएको दाबी गर्नुभयो।

अफगानिस्तानको उत्तरपूर्वी पहाडमा विमान दुर्घटना

काबुल, २१ जनवरी (एएफपी)। अफगानिस्तानको उत्तरपूर्वी पहाडी क्षेत्रमा एउटा विमान दुर्घटनाग्रस्त भएको प्रान्तीय सरकारका अधिकारीले आइतबार बताएका छन्।

चीन, ताजिकिस्तान र पाकिस्तानसँग सीमा जोडिएको बादखशान प्रान्तको हिमाली क्षेत्रमा विमान दुर्घटना भएको तर दुर्घटना भएको स्थान भने खुल्न नसकेको बताइएको छ।

चिनियाँ समाचार संस्था सिन्हवाले रूसी उड्डयन प्राधिकरणका अनुसार अफगानिस्तानमा दुर्घटनाग्रस्त विमान रूसको हो र विमानमा ६ जना रहेका छन्। दुर्घटनापछि उनीहरूको अवस्थाबारे समाचार तयार पार्दासम्म जानकारी प्राप्त हुन सकेको छैन। प्रान्तीय सूचना विभागका प्रमुख

जबीहुल्लाह अमिरीले एएफपीसँग भन्नुभयो, "विमान दुर्घटनाबारे बिहान स्थानीय प्रत्यक्षदर्शी हामीलाई खबर गरेका थिए।"

"हिमाली क्षेत्रमा विमान दुर्घटनाग्रस्त भएको जानकारी प्राप्त भएको छ। तर, स्थान भने खुल्न सकेको छैन। हामीले खोजीका लागि टोली पठाएका छौं। उनीहरूबाट थप जानकारी प्राप्त हुनसकेको छैन।"

घटनास्थल दुर्गम पहाडी क्षेत्रमा रहेको भन्ने प्रत्यक्षदर्शीको प्रारम्भिक जानकारी आएकोले उद्धार टोली घटनास्थल पुगेर सूचना पठाउन अझै केही समय लाग्ने अनुमान गरिएको छ। अफगानिस्तानको सबैभन्दा अग्लो ७,४९२ मिटर (२४,५८० फिट) को हिमाल नोशाक रहेको हिन्दुकुश पर्वत शृङ्खला बादखशानमा रहेको छ।

हमास प्रमुख हनिया र टर्कीका विदेशमन्त्रीबिच भेटवार्ता

अङ्कारा, टर्की, २१ जनवरी (एएफपी)। प्यालेस्टिनी कट्टरपन्थी इस्लामिक समूह हमासका कतारस्थित प्रमुख इस्माइल हनिया र टर्कीका विदेशमन्त्रीबिच शनिबार भेटवार्ता भएको छ। गत अक्टोबर ७ मा इजरायलको मा एक्कासी आक्रमण गर्दा कम्तीमा एक हजार एक हजार १४० जनाको मृत्यु भएको र हमासका लडाकुहरूले करिब २५० बन्धकहरूलाई कब्जामा लिएका थिए।

इजरायल र हमासबिच भएको युद्धविराम सम्भौता हमास र बाँकी बन्दीहरूको रिहाइका साथै 'जतिसक्दो चाँडो युद्धविराम' गर्नु छलफलको मुख्य विषय भएको टर्की सम्बद्ध स्रोतले जनाएको छ।

स्रोतका अनुसार भेटका क्रममा दुवै पक्षले 'मानवीय सहायता बढाउने र

स्थायी शान्तिको लागि दुई-राज्य समाधान' का विषयमा छलफल भएको छ। फिदान र हनियाबिच पछिल्लोपटक अक्टोबर १६ मा फोनवार्ता भएको थियो। हमासको आक्रमणको प्रतिक्रियास्वरूप इजरायलद्वारा हमासमाथि सुरु गरेको आक्रमणको

जवाफमा हमासलाई ध्वस्त पार्ने प्रतिबद्धता जनाएको छ।

इजरायलले गरेको लगातारको बमबारी र स्थल आक्रमणका कारण गाजामा कम्तीमा २५ हजार १०५ जनाको मृत्यु भएको छ, जसमा अधिकांश महिला र बालबालिका रहेका छन्।

इस्तानबुल अक्टोबर ७ को आक्रमण अघि हमासका राजनीतिक नेताहरूको आधारको रूपमा काम गर्दथ्यो। इजरायलको इतिहासकै सबैभन्दा घातक आक्रमणको उत्सव मनाउँदै गरेको भिडियोमा टर्कीको भू-भाग कैद भएपछि टर्कीले हमासका प्रमुखलाई देश छोड्न भनेको थियो।

तर, टर्कीका राष्ट्रपति रेसेप तैयप एर्दोआन गाजामा भइरहेको मृत्यु र विनाशको परिमाणको मुस्लिम विश्वको सबैभन्दा कठोर आलोचक बन्नुभएको छ।

एर्दोआनले इजरायली प्रधानमन्त्री बेन्जामिन नेतन्याहुलाई एडोल्फ हिटलरसँग तुलना गर्दै अमेरिकाले प्यालेस्टाइनलाई लक्षित गरी 'नरसंहार' लाई प्रायोजन गरेको आरोप लगाउनुभएको छ।

इराकस्थित अमेरिकी नेतृत्वको गठबन्धन शिविरमा आक्रमण

वासिङ्टन, २१ जनवरी (एएफपी)। इरान समर्थित लडाकु समूहले पश्चिमी इराकमा रहेको अमेरिकी सेनाको नेतृत्वमा रहेको सैन्य शिविरमा ब्यालेस्टिक क्षेप्यास्त्र प्रहार गर्दा एक इराकी र केही अमेरिकी हताहत भएको अमेरिकी केन्द्रीय कमान्डले जनाएको छ।

पश्चिमी इराकमा इरान समर्थित लडाकुले अल असद शिविरलाई लक्षित गरी धेरै ब्यालेस्टिक क्षेप्यास्त्र र रकेट प्रहार गरेका सेन्टकमले उल्लेख गरेको छ।

अधिकांश क्षेप्यास्त्रहरू शिविरको हवाई प्रतिक्रिया प्रणालीले रोकेको थियो तर 'अन्य केही शिविरमा खस्दा' केही अमेरिकी 'कर्मचारी' लाई चोट लागेको बताइएको छ।

अमेरिकी केन्द्रीय कमान्डद्वारा शनिबार जारी विज्ञप्तिमा भनिएको छ, "धेरै अमेरिकी कर्मचारीहरूलाई चोटपटक लागेको हुनसक्ने अनुमानपछि उनीहरूको स्वास्थ्य परीक्षण भइरहेको छ। घटनामा कम्तीमा एक जना इराकी सैनिक घाइते भएका छन्।"

गत अक्टोबरको मध्यदेखि इराक र सिरियामा इस्लामिक स्टेट समूहका जिहादीविरुद्ध लड्न तैनाथ अमेरिकी तथा गठबन्धन सेनामाथि दर्जनौं आक्रमण भएका छन्।

गाजा द्वन्द्वमा इजरायललाई अमेरिकी समर्थनको विरोध गर्ने इरानसम्बद्ध सशस्त्र समूहहरूको खुला गठबन्धन 'इस्लामिक रेजिस्टेन्स इन

इराक' ले अधिकांशको दाबी गरेको छ। उक्त समूहले शनिबार एक प्रेस विज्ञप्ति जारी गर्दै पछिल्लो आक्रमण गरेको जनाएको छ।

ब्यालेस्टिक क्षेप्यास्त्रको प्रयोगले इराक र सिरियामा अमेरिकी सेनामाथिको आक्रमणमा वृद्धि भएको सङ्केत गरेको छ, जसलाई पहिले कम प्रविधिको रकेट र ड्रोनले निशाना बनाइएको थियो। गत अक्टोबर ७ मा इजरायल र हमासबिच युद्ध सुरु भएपछि मध्यपूर्वमा तनाव बढिरहेका बेला शनिबारको हवाई आक्रमण भएको हो।

इरानको दमास्कसमा शनिबार भएको आक्रमणमा इरानको इस्लामिक रिभोल्युसनरी गार्ड कोरका पाँच सदस्यको

पनि मृत्यु भएको थियो। गत सोमबार साँझ इरानले उत्तरी इराकको स्वायत्त कुर्दिस्तान क्षेत्रमा 'यहुदी शासनका गुप्तचरहरूले (मोसाद) प्रयोग गरेको स्थललाई लक्षित गरी घातक आक्रमण गरेको थियो।

वासिङ्टनले कैयौं पटक आक्रमणहरू गरेको छ, जुन उसले थप वा जारी आक्रमणहरू रोक्नको लागि भएको बताएको छ।

पेन्टागनका अनुसार अक्टोबरको अन्त्यदेखि यसअघिका आक्रमणमा दर्जनौं अमेरिकी सैनिक सामान्य घाइते भएका छन्। इराकमा करिब दुई हजार ५०० र सिरियामा करिब ९०० अमेरिकी सैनिक छन्।

हिउँ माथि सर्न थालेपछि चिन्तित बन्दै मनाङ्वासी

✍ नवीन लामिछाने

मनाङ। नदी किनारै किनार सुन्दरता थपदै हाँसिरहेको हिमाल र अग्ला पहाडका चुचुरा हेर्दै उकालो चढ्ने क्रमसँगै स्वर्गीय आनन्द लिन पाइन्छ मनाङमा जसबाट प्राकृतिक सौन्दर्यताको पूर्णरूपमा अनुभूति गर्न सकिन्छ। हिमालबाट आएको मर्स्याङ्दी नदीको सङ्ग्लो, कञ्चन अनि सफा पानी र स्वच्छ हावाको महसुस गर्दै प्राकृतिक सुन्दरताको भरपुर रसास्वादन गर्न पाइने क्षेत्र पनि हो मनाङ।

यस स्वर्गीय आनन्दको क्षेत्रमा पुग्न विदेशी मात्रै नभई नेपाली पनि उत्तिकै आतुर हुने गर्छन्। कैयौँ मानिस यस क्षेत्रमा पुग्न लालायित हुने गरेका छन्। प्रकृतिसँग रमाउने क्षेत्रकै रूपमा विश्वमा परिचय बनाएको हिमाली जिल्ला मनाङको मुहार बिस्तारै फेरिँदै गएको छ।

विश्वले स्वर्गका रूपमा बयान गर्ने र प्रचारप्रसार गर्ने मनाङमा जलवायु परिवर्तन त टाढाका कुरा हुन्। मनाङलाई प्रत्यक्षरूपमा देखिने र भेटिने कुराले नै कुरूप बनाउन थालेको छ। विगतको तुलनामा मनाङ पुग्न सडक सञ्जालले सहज र छिटो बनाएको छ। विभिन्न खालका प्रदूषण पनि बढ्दो छ। प्रत्यक्षरूपमा जलवायु परिवर्तनको असर देखापरेको छ। यसका साथै मानवीय तवरबाट हुने अन्य फोहरमैला पनि बढ्दै छ।

यात्रामा निस्कने पर्यटक तथा स्थानीयले हिमाली क्षेत्र र चिसो भएकाले प्याकेटका खानेकुरालाई प्राथमिकता दिएका छन्। प्लास्टिकका प्याकेटका खाद्यवस्तुको वजन कम हुँदा उपयोग बढेको पाइन्छ। यसबाट निस्कने प्लास्टिकजन्य फोहरमैला मनाङमा बढ्दै गएको छ।

मनाङमा वर्षा

कम पानी पर्ने परिचय बनाएको मनाङमा बिस्तारै वर्षा हुन थालेको छ। जसले गर्दा विश्वले उत्सर्जन गर्दै आएका विभिन्न असरदार वायुले यहाँका प्रकृतिलाई प्रत्यक्षरूपमा प्रभाव पारेको छ। वि.सं. २०७८ जेठ १४ र असर १ मा मर्स्याङ्दी नदीमा विनाशकारी बाढी आउनु यसकै प्रभावका रूपमा विश्वले लिएको छ। यही बाढीले यहाँका प्राकृतिक

सुन्दरतालाई प्रभाव पारेको छ। यसले पनि यहाँको प्राकृतिक रूप फेरिएको छ।

कहिल्यै बाढी नआएको मनाङमा पहिलोपटक आएको देखेको मनाङ डिस्याङ गाउँपालिका-१ माथिल्लो पिसाङका ७० वर्षीय याङदुङ गुरुङले बताउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, “हामी जन्मिएर बुढो भयौँ। मर्स्याङ्दी नदीमा बाढी आएको कहिल्यै देखेका थिएनौँ। खै के भएको हो बुझ्नै सकिएन। पृथ्वीमा के फेरिँदै छ कुनि पहिले नआउने नदीमा बाढी आयो।”

बाढीले भौतिक पूर्वाधार र यहाँको प्रकृतिलाई धेरै असर पुऱ्याएको छ। उहाँले भन्नुभयो, “नदीको वितण्डाले घर, बस्ती बनायो। प्रकृतिले नै बनाएको अनौठो संरचना पनि बाढीले परिवर्तन भयो।” शान्त र सुन्दर वातावरण रहेको मनाङ अहिले फेरिँदै गएको छ।

फोहरमैला बढ्दै

बिस्तारै मानव जीवनशैली परिवर्तन हुँदै गएको छ। प्राङ्गारिक खाद्यान्नलाई निरुत्साहित गर्दै बजारमा आएका प्लास्टिकका प्याकेटमा भएका खानेकुरालाई प्रोत्साहन गरिएको छ। जसले गर्दा रमणीय र प्राकृतिक क्षेत्र परिवर्तन हुँदै गएका छन्।

मनाङ पर्यटकीय क्षेत्र भएकाले यहाँ फास्ट फुङका रूपमा प्याकेटमा बन्द गरिएका सामानको उपभोग बढ्दै गएको छ। यसले प्लास्टिकजन्य तथा सिसाजन्य फोहरमैला बढ्दै गएको छ। फास्ट फुङका रूपमा उपयोग गरिएको खाद्यवस्तुको प्याकेट जथाभावी फालिँदा यहाँको प्राकृतिक सुन्दरतामा कुरूपता थपिन थालेको छ। फालिएका प्याकेट जताततै फोहरमैलाको डङ्गुर बन्न थालेको स्थानीय फुर्वा लामाले बताउनुभयो।

उहाँले भन्नुभयो, “यहाँबाट निस्कने प्लास्टिकजन्य फोहरमैलाको व्यवस्थापन हुन सकेको छैन। यस्ता फोहर बढ्ने क्रममा रहेकाले व्यवस्थापनमा ध्यान जानु आवश्यक छ। उपयोग गर्ने व्यक्ति सचेत भएमा यसको निराकरण गर्न सहज हुन्छ।”

मनाङ पर्यटकीय क्षेत्र भएकाले स्थानीय तहले नै फोहर व्यवस्थापन गरेका छन्। पछि समस्याका रूपमा विकास हुने भएकाले समयमा नै फोहर व्यवस्थापनमा सचेतता अपनाउनुपर्नेमा

उहाँको जोड छ।

पदमार्ग र हिमाल जोखिममा

हिमाल र पदमार्ग नै मनाङको मुख्य आकर्षणको केन्द्र हो। हिमाल र पदमार्ग नै जोखिममा छन्। हिउँ माथि सर्दै गएको छ। जसले बगर र कालापत्थर बन्ने क्रम बढेको छ।

हिमालमा हिउँ नै कम देखिन थालेको छ। हिउँदमा नै हिमालमा हिउँ कम देखिनु जलवायु परिवर्तनको प्रत्यक्ष असर परेको विज्ञको भनाइ छ। विभिन्न क्षेत्रबाट गरिँदै आएको अध्ययनले हिमालमा प्रभाव देखिने गरेको विज्ञको बुझाइ छ।

पदयात्रा र हिमाल नजिकबाट हेर्न विश्वका पर्यटक यहाँ आउँछन्। मुख्य आकर्षण बनेका प्राकृतिक क्षेत्र नै जोखिममा परेपछि कसरी आउँछन् त पर्यटक ? यो विषयमा बृहत् छलफल आवश्यक छ। सरकारले यस्ता प्राकृतिक सौन्दर्यताले भरिएका आकर्षक क्षेत्रको संरक्षणमा प्राथमिकता दिनुपर्ने स्थानीय याङदुङ गुरुङ बताउनुहुन्छ। उहाँ भन्नुहुन्छ, “बिस्तारै हिमाल पनि माथि सर्दै गएको छ। पहिले त अलि माथि हिँडे भेटिन्थ्यो अहिले त धेरै माथि पुग्नुपर्छ। हिमालमा हिउँ नै देखिँदैन। पदमार्ग पनि बिस्तारै मासिएको छ। पदमार्गमा सडक बनेको छ। अनि केको पदमार्ग ? कि त पदमार्गको विकल्प खोज्नुपर्छ।” पदमार्गमा हिँड्न रुचाउने भएर नै पर्यटक आउने हो। पदमार्गको संरक्षण गर्नुपर्नेमा स्थानीयवासीको जोड छ।

हिउँमाथि सरसँगै हिमालको तल्लो क्षेत्रमा पातपतिङ्गार विनाको पहाड बनेको छ। ती ठूला चट्टानयुक्त पहाडमा न त खेतीपाती हुन्छ। उपयोगविहीन चट्टान देखिने गरेको छ। यसरी हिमालका हिउँ माथि सर्दै गर्दा पानीका मुहान समेत एक ठाउँमा सुके अर्को ठाउँमा देखिने भएको स्थानीय गुरुङ बताउनुहुन्छ।

उहाँ भन्नुहुन्छ, “प्रस्ट उदाहरण हेर्ने हो भने गङ्गापूर्ण ताल नै देख्न सकिन्छ। अरू के खोज्ने हो र ? हामीले हेर्दा हेर्दै सुक्यो त ताल। यहाँ सुक्यो अरू ठाउँमा नयाँ ताल देखिन थालेका छन्।” केही ठाउँमा त बस्तीमा खानेपानीको मुहान नै सुकेर अन्तबाट ल्याउनुपर्ने भएको छ।

फेरिँदै व्यवसाय

जलवायु परिवर्तनको बढी प्रभाव हिमाली क्षेत्रमा परेको छ। स्थानीयवासी जलवायु परिवर्तनको प्रभावले हिमालमा हुने पशुपालन व्यवसाय फेर्न बाध्य हुन थालेका छन्।

नासो गाउँपालिका-४ का पशु व्यवसायी सुरेश थकाली वातावरणमा आएको परिवर्तनले पशुपालनमा समस्या हुन थालेको बताउनुहुन्छ। व्यावसायिकरूपमा पशुपालनमा लाग्नुभएका उहाँ मौसम फेरिँदा पशुपालन घट्न थालेको बताउनुहुन्छ। विगतमा याक, चौँरी पाल्दै आउनुभएका थकालीको गोठमा अहिले भोपा (चौँरी र गाईको क्रस) छ। याक, चौँरीको चरण क्षेत्र घट्ने क्रममा रहेकाले भोपा पाल्न थालेको उहाँले बताउनुभयो। “पशु व्यवसायमा लेकका खर्कर्तफ जान चाहिँदैनन्। यहाँ राखे याकचौरी पाल्न सकिँदैन। पहिला ६०/७० याक, चौँरी पालेको थिएँ, अहिले ४०/५० भोपा पाल्न थालेको छु”, व्यवसायी थकालीले भन्नुभयो।

पुर्खौली पेसा धान्ने मुस्किल भएको उहाँको भनाइ छ। “बिस्तारै मैले व्यवसाय फेँदै गएको छु। युवा जति पढ्न र अन्य व्यवसायतर्फ आकर्षित भएका छन्। अधिकांश त विदेश पलायन हुन्छन्। जसले गर्दा पुर्ख्यौली पेसा जो गाउन सकस छ,” थकालीले भन्नुभयो। पशुपालन कम हुँदै गएपछि डेरी खोलेर व्यवसायलाई विस्तार गरेको उहाँले बताउनुभयो।

उमेर बढ्दै गएपछि अब स्वास्थ्यले पनि साथ दिँदैन। खर्कसम्म पुग्ने मुस्किल हुने गरेको उहाँले बताउनुभयो। पशुपालनतर्फ प्रोत्साहन गर्न पालिकाले विभिन्न अनुदानका कार्यक्रम ल्याए पनि पशुपालन घट्दो छ।

परम्परागत घर मासिँदै

हिमाली जिल्ला मनाङमा बिस्तारै परम्परागत घर मासिँदै छन्। हिउँको पानीले चल्ने मनाङमा वर्षा हुन थालेसँगै परम्परागत माटोका घर मासिँदै छन्। वर्षाले माटोका घर चुहिने र भत्कने भएपछि आधुनिक तवरबाट कङ्क्रीटको घर बनाउन थालिएको छ। कङ्क्रीटको घर निर्माणले यहाँका परम्परागत माटोका घर लोप हुन थालेका छन्। यहाँ कम्ै मात्रामा परम्परागत घर

देख्न पाइन्छ। स्थानीय कर्माछिरिङ गुरुङ भन्नुहुन्छ, “पहिले मनाङमा वर्षा हुँदैन थियो। अहिले हिउँ कम पानी बढी पर्न थालेको छ। खै के भएको हो। मौसम पनि फेरिँदै जाने रहेछ कि के हो ?”

पानी पर्न थालेपछि मनाङमा परम्परागत माटोका घर पाउने मुस्किल हुन्छ। उहाँ भन्नुहुन्छ, “पानी चुहिने घरमा यस्तो चिसो ठाउँमा बस्न सकिँदैन। जसरी हुन्छ कङ्क्रीटको घर त बनाउने पऱ्यो नि। नत्र पानी पर्दा चुहिएर बस्न सकिँदैन। मनाङका सबैजसो ठाउँमा कङ्क्रीटको घर बन्दै गएका छन्। पुरानो घरको आकर्षण बढी छ भनेर नहुने रहेछ। मौसमले हामीलाई चुनौती दिन्छ के गर्नु र ? यहाँका स्थानीयले पानीबाट जोगिन पनि कङ्क्रीटको घर बनाउन थाले।”

यहाँ लोकप्रिय मानिएको परम्परागत घरलाई संरक्षण गर्न नसकिए भविष्यमा आउने पर्यटक तथा नेपालीलाई नै कथाजस्तो लाग्छ। यसको संरक्षणमा स्थानीयसँगै सरकार सचेत हुनुपर्छ।

ताल हराउँदै

मुस्किलले चार्टर्ड वा कार्गो फ्लाइट मात्रै देखिने हुम्डे विमानस्थल आफैँमा पर्यटकीयस्थल भँै बनेको छ। केही वर्षअघिसम्म आँखिसामु देखिने ग्लेसियर वा हिमनदी भने तस्बिरमा मात्रै सीमित हुन थालेका छन्।

माथिल्लो मनाङ डिस्याङ गाउँपालिका-५ भ्र्नाका गाउँमा जन्मे-हुर्केका कालु घले घरआँगनसम्म बहेर आइपुग्ने हिमनदीको रङ र प्रकृतिको परख सम्भन्नुहुन्छ। उहाँ भन्नुहुन्छ, “अरूभन्दा पनि तीन हजार आठ सय २० मिटर उचाइको बिन्दुमा रहेको गङ्गापूर्ण तालको आकर्षणले पर्यटक तान्न सकिएला भन्ने थियो। यो ताल अहिले मैदान भँै बनेको छ।”

घले भन्नुहुन्छ, “स्विस भूगर्भविद् टोनी हागनले सन् १९५७ मा गङ्गापूर्ण तालको तस्बिर लिएर प्रचारमा आएपछि यो ताललाई अहिलेसम्म भौगर्भिक बनोट र जलवायु परिवर्तनको अध्ययन गर्ने आधार बनाइएको छ।” भन्डै नौ किलोमिटर लामो गङ्गापूर्ण ग्लेसियरको बहाव हरेक वर्ष खुम्चँदै गएकोबारे इन्स्टिच्युट अफ टिबेटियन प्लेटो रिसर्चले अध्ययन गरिसकेको छ।

मित्रकुञ्जबाट निर्माणाधिन ‘नागमती बाँध परियोजना’ को औचित्यमाथि प्रश्न

काठमाडौँ, ७ माघ। सोभियत सङ्घ र सीआईएस राष्ट्रहरूबाट उच्च शिक्षा हासिल गरी फर्केका नेपाली विज्ञहरूको संस्था मित्रकुञ्जको थिङ्कट्याङ्क उपसमितिले निर्माणाधिन ‘नागमती बाँध परियोजना’ सम्बन्धी प्रस्तुतीकरण र अन्तरक्रिया कार्यक्रम शुक्रबार आयोजना गर्‍यो।

उक्त कार्यक्रमको उद्देश्य वाग्मती नदी बेसिन सुधार परियोजनाअन्तर्गतको ‘नागमती बाँध आयोजना’ को सान्दर्भिकता, उपयुक्तता र यसको असरसम्बन्धी विज्ञहरूमाभ्र बहस, छलफल र अन्तरक्रिया गर्नु रहेको थियो।

कार्यक्रममा इन्जिनियर एवं जलस्रोतविद् रविप्रसाद राजभण्डारीले यो प्रस्तावित आयोजनाले ९५ मिटर अग्लो बाँध बाँधी वाग्मतीको बहावमा ४५० लिटर प्रतिसेकेन्ड पानी थप हुने आकलन गरेको तर सो पानी पशुपति मन्दिर आइपुग्दासम्म वास्फीकरण र चुहावटले साऱ्हे न्यून रहने; बाँध निर्माण स्थल संरक्षित वन्यजन्तु क्षेत्रभित्र पर्ने, करिब ८० हजार रूख काटिने, वातावरणलाई असर पर्ने खालको रहेकोले नकारात्मक वातावरणीय प्रभाव हुने बताउनुभयो; नेपाल उच्च भूकम्पीय जोखिम क्षेत्र भएकोले यदि बाँध फुटेमा काठमाडौँको

सभ्यताको क्षण भरमा नै विनास हुने उल्लेख गर्दै उहाँले यही वर्ष सिक्किमको टिस्टा नदीको बाँध र लिवियाको डेर्नामा भत्केको बाँधबाट हजार्ौ घरबस्ती ध्वस्त भएको हुँदा यो बाँध काठमाडौँवासीलाई टाइम बम र घाँटीको तरबार हुनेछ भन्नुभयो।

आयोजनाको लागत अनुमान २५ अरब अत्यन्तै महँगो भएको र त्यो ऋणमा लिन खोजिएको तथा नागमती बाँधकै माथि निर्माण सम्पन्न भएको घाप बाँधको असफलताको अनुभवले पनि यसको औचित्यतामा प्रश्न खडा भएको चर्चा गर्दै उहाँले राष्ट्रलाई ऋणको भार बोकाएर अन्य वैकल्पिक उपायको खोजी नै नगरी यस्तो जोखिम धेरै भएको उच्च बाँध निर्माण गर्नु कुनै पनि दृष्टिकोणबाट ठीक छैन, यो रोकिनुपर्छ भन्नुभयो।

कार्यक्रमका टिप्पणीकार प्रा. डा. हरि पण्डितले नागमती ड्यामको डिजाइनमा अपनाइएका हाइड्रोलोजी, मे टे रियलोजी डाटाहरूको विश्लेषणात्मक विवरण प्रस्तुत गर्दै वाग्मतीमा अति प्रदूषण छ, त्यसको लागि गरेको प्रयास सकारात्मक भए तापनि यो बाँध उचित समाधान होइन, बरु फोहोर र ढल नभिसाएमात्र वाग्मती सफा हुन्छ भन्नुभयो। उहाँले

भन्नुभयो, “यति घना जनसङ्ख्या भएको काठमाडौँ उपत्यकाको शिरमा यस्तो प्रकृतिको बाँध बनाउनु नै त्रुटिपूर्ण छ, सानो पानीको जलाशय भए पनि दुर्घटना भएमा सबै पानी केही निमेष भरमै बहन्छ र सहर ध्वस्त पार्न काफी छ। आयोजनाको विशेषताको आधारमै हेर्दा पनि यो बाँध सुरक्षित देखिँदैन, थुप्रै प्राविधिक त्रुटि छन् र प्राकृतिक प्रकोप थेग्न सक्ने खालको छैन। जलवायु परिवर्तनले घटेका हालैका कागबेनी, मुस्ताङ, २०२३, मनाङ र मेलम्ची २०२१, हिमाञ्चल र सिक्किम २०२३ जहाँ यस्तै प्रकृतिको बाँध ध्वस्त हुँदा ठुलो धनजनको नोक्सान भयो। तसर्थ, यो बाँध परियोजनाको प्राविधिक, सामाजिक, वातावरणीय र आर्थिक पक्षको बृहत् छलफल गर्दै यो यहीं बन्द गरौँ र अन्य विकल्प सोचौँ।”

नेपाल विद्युत् प्राधिकरणका पूर्वउपप्रबन्ध निर्देशक वरिष्ठ इन्जिनियर मोहनरत्न शाक्यले प्रस्तावित बाँधको लाभ न्यूनतम रहेको, डाउनस्ट्रीमका काठमाडौँ उपत्यकाका जनतालाई गम्भीर जोखिममा पार्ने र डिजाइन सन्तोषजनक नरहेको र बाढीको उच्च जोखिम छ भन्नुभयो। परियोजनाका लागि प्रस्तावित ९५ मिटर अग्लो कङ्क्रीट फेस गरिएको रकीफल

बाँधले भूकम्पीय जोखिम निम्त्याउँछ भन्ने जिकिर उहाँको थियो।

वरिष्ठ इन्जिनियर प्रकाश उपाध्यायले हाम्रो मुलुकमा यतिका धेरै जोखिम भएका र प्रतिफल लगभग नभएका आयोजनाको छनोट किन गरिन्छ भन्ने प्रश्न गर्दै सबै मिलेर यस्ता बकम्फुसे आयोजनाको घोर विरोध गरौँ, काठमाडौँको शिरमा भुन्ड्याउन लागेको तरबार भुन्ड्याउन नदिन आग्रह गर्नुभयो।

टिप्पणीकारको प्रस्तुति सुनेपछि वरिष्ठ इन्जिनियर भोला छटकुलीले नागमती ड्यामबारे आफ्नो धारणा राख्दै भन्नुभयो, “काठमाडौँकै शिरमा बन्ने यो बाँध कुनै पनि कारणबाट भत्केमा यसले पुऱ्याउने क्षति विकराल त हुन्छ तर आजको प्रविधि विकास र डिजाइन सुरक्षामा अपनाइने पारामिटरहरूलाई केलाउँदा उच्च बाँधहरू बनेकै छन् र पचासौँ वर्षदेखि अडेकै छन्। कुलेखानी अडेकै छ। यो अवस्थामा नागमती ड्यामको बाढी जोखिम आदि हेर्दा सो बाँधको १२ वर्ग किमि जलाधर क्षेत्र रहेको, जसमा २३२ क्यूसेकको स्पील वे राखिएको कारणलाई केलाउँदा डराउनुपर्दैन। त्यसलाई सिक्किम र लिवियाको घटनासँग जोड्नुभन्दा हाम्रो भूबनोटको

विशिष्टतासँग तुलना गर्नुपर्छ र जोखिम न्यूनीकरणको प्रावधानमा ध्यान दिनुपर्छ।”

कार्यक्रममा जलविद्युत् विकास र बाढी व्यवस्थापन विज्ञ प्रा.डा. गोविन्द पोखरेलले उपत्यकामा वार्षिक सरदर २२०० मिलि पर्ने भएकोले सोको उपयुक्त व्यवस्थापनबाट मात्र पनि वाग्मती रिर्चारज गर्न सकिनेजस्ता वैकल्पिक उपाय नसोची केबल सुन्दरीजलमा पासो थापेर पानी बगाउने सोच काँचो रहेको बताउनुभयो।

डिजाइनबारे टिप्पणी गर्दै प्रा. पोखरेलले प्रस्तुतिमा सेडिमेन्टको बारे कतै सुनिएन, डिजाइन डाटाहरू कोठेजस्ता लाग्छन्, बरु घरघरबाटै ढलको पानी सफा गरेर वाग्मती निर्मलीकरण गर्न सकिन्छ भन्नुभयो।

नागमती योजनाबारे आफ्नो दृष्टिकोण राख्दै वरिष्ठ इन्जिनियर राजेन्द्र शर्मा काफ्लेले २५ अरब खर्चेर बनाइने आयोजनाबाट आर्थिक प्रतिफल प्राप्त हुन्छ हुँदैन, योजनाकै औचित्य छ छैन त्यसको गम्भीर विश्लेषण हुनुपर्ने नत्र बौद्धिक जमातबाट विरोध जनाउनुपर्ने बताउनुभयो।

मित्रकुञ्ज थिङ्क ट्याङ्क उपसमितिका सदस्य सचिव ई. रामविन्दु

अनुसन्धान समूहका एक अनुसन्धाता शालिकराम सिग्देलका अनुसार, जलवायु परिवर्तन र अनपेक्षित हिमपहिरो, वर्षा आदिले गङ्गापूर्णजस्ता तालको अस्तित्व लोप हुनसक्ने सम्भावना बढेको छ। अन्वेषकका बुझाइमा, यो त्रासको स्थिति उब्जिए पनि मनाङ डिस्याङ गाउँपालिका भने गङ्गापूर्ण ताललाई फेरि पुरानै स्वरूपमा ल्याउने योजनामा अधि बढेको छ।

गङ्गापूर्ण ताल अवस्थित रहेको मनाङ डिस्याङ गाउँपालिका-६ का वडाध्यक्ष सोनाम गुरुङ भन्नुहुन्छ, “अहिले अस्तित्व नै नदेखिने ताललाई पुरानै स्वरूपमा ल्याउन गाउँपालिकाले रु. तीन करोड पाँच लाख बजेट छुट्याएको छ। टेन्डर पनि भइसकेको छ। अब पुरिएको तालबाट माटो, बालुवा फिकने काम चाँडै सुरु गर्छौँ।”

भिजिट-मनाङ अभियानका अगुवा फुर्वा लामा गङ्गापूर्ण, तिलिचोजस्तै आकर्षक नयाँ ताल मनाङमा भेटिने क्रम जारी रहे पनि आधा शताब्दीदेखि अध्ययन र अनुसन्धानको विषय रहेको गङ्गापूर्णजस्ता हिमतालको संरक्षण प्राथमिकतामा रहनुपर्ने बताउनुहुन्छ। फुर्वासहितका स्थानीय पर्यटनकर्मीको अगुवाइमा दुई वर्षअघि मात्रै चामेबाट २५ किलोमिटर दूरीमा रहेको सिङ्गर लेक (काजिनसारा ताल) (गड अफ फायर) फेला परेको थियो।

विश्वकै अग्लो स्थानमा रहेको तिलिचो (चार हजार नौ सय १९ मिटर) भन्दा भन्डै दुई सय मिटर उँचो स्थानमा रहेको भनेर प्रचारमा आए पनि काजिनसारा तालको स्वतन्त्र पुष्टि भएको छैन। मनाङ डिस्याङ -६ का वडाध्यक्ष गुरुङका अनुसार, गङ्गापूर्ण संरक्षणमा तीन दशमलव पाँच मिटर उचाइ र एक सय ९३ मिटर लामो बाँध (ड्याम) बनाएर २१ दशमलव आठ हेक्टर क्षेत्रफलमा गङ्गापूर्णलाई सुरक्षित तुल्याएर राख्ने योजना छ।

मौसममा आएको परिवर्तनले नै स्वर्गको उपमा पाएको मनाङ मुहार नै फेरिने अवस्थामा पुगेको छ। यहाँका प्राकृतिक चित्रबिज नै फेरिँदै गएपछि प्रकृतिमा रमाउन आउने पर्यटकको आकर्षणमा गिरावट आउने त होइन भनी सोच्नुपर्ने बेला भएको छ। **रास्र**

६ महिनामा करिब सात खर्ब व्यापार घाटा

काठमाडौं, ७ माघ (रासस) । चालु आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को अर्धवार्षिक समीक्षा अवधिमा मुलुकले करिब सात खर्ब बराबर व्यापार घाटा व्यहोरेको छ । भन्सार विभागले सार्वजनिक गरेको तथ्याङ्कअनुसार पुस मसान्तसम्ममा रु. ६ खर्ब ९३ अर्ब १९ करोड ८४ लाख ९२ हजार बराबरको व्यापार घाटा देखिएको हो ।

विभागको तथ्याङ्कअनुसार ६ महिनामा नेपालले कूल रु. आठ खर्ब ४३ अर्ब १३ करोड ४६ लाख ४९ हजार बराबरको वैदेशिक व्यापार गरेको छ । जसमध्ये रु. सात खर्ब ६८ अर्ब १६ करोड ६५ लाख ७१ हजार बराबरको आयात भएको छ भने रु. ७४ अर्ब ९६ करोड ८० लाख ७९ हजार बराबरको मात्रै निर्यात भएको छ ।

विभागका अनुसार गत आर्थिक वर्षको पछिल्लो छ महिनाको तुलनामा चालु आवको सोही अवधिमा आयात तीन दशमलव ०९ र निर्यात सात दशमलव २३ प्रतिशतले घटेको छ । समग्रमा वैदेशिक व्यापार तीन दशमलव ४७ प्रतिशतले घटेको छ भने व्यापार घाटा दुई दशमलव ६२ प्रतिशतले घटेको छ । नेपालले सबैभन्दा धेरै भारतसँग

रु. चार खर्ब २४ अर्ब ४४ करोड ८९ लाख २८ हजार बराबरको व्यापार घाटा व्यहोरेको छ । ६ महिना अवधिमा भारतबाट रु. चार खर्ब ७४ अर्ब ८९ करोड ४९ लाख बराबरको आयात गर्दा भारतमा भएको निर्यात भने रु. ५० अर्ब ४४ करोड २२ लाख बराबर मात्रै छ । नेपालले उच्च व्यापार घाटा व्यहोरेका मुलुकमा तीन, संयुक्त अरब इमिरेट्स, युकेन र मलेसिया क्रमशः दोस्रो, तेस्रो, चौथो र पाँचौ नम्बरमा छन् ।

पुस मसान्तसम्ममा चीनसँग रु. एक खर्ब ४५ अर्ब ७९ करोड एक लाख १५ हजार, संयुक्त अरब इमिरेट्ससँग रु. १२ अर्ब २६ करोड, युकेनसँग रु. नौ अर्ब ९६ करोड र मलेसियासँग रु. आठ अर्ब ६० करोड बराबर व्यापार घाटा छ । नेपालको वैदेशिक व्यापारमा नाफा कमाएका मुलुकको सूचीमा संयुक्त राज्य अमेरिका पहिलो स्थानमा छ ।

चालु आवको ६ महिनामा नेपालले अमेरिकाबाट रु. सात अर्ब ६३ करोड ६३ लाख ६६ हजार बराबरको आयात गर्दा रु. आठ अर्ब ३३ करोड ९९ लाख ६७ हजार बराबरको निर्यात गरेको छ । अर्थात् रु. ७० करोड ३६ लाख बराबरको व्यापार नाफा अमेरिकासँग भएको छ ।

पछिल्लो ६ महिनामा सबैभन्दा धेरै पेट्रोलियम पदार्थ आयात भएको छ । पुस मसान्तसम्ममा रु. ६६ अर्ब ४९ करोड ११ लाख बराबरको डिजेल, रु. ३३ अर्ब ९१ करोड ९६ लाख बराबरको पेट्रोल, रु. २५ अर्ब ४५ करोड बराबरको खाना पकाउने ग्यास आयात भएको भन्सार विभागको तथ्याङ्कमा उल्लेख छ ।

सिंहदरबार...

वडाध्यक्ष रवीन्द्र ज्याखले भक्तपुर नगरपालिकाले जनताको चाहना र आवश्यकताअनुसार काम गर्दै आइरहेको बताउँदै आफूसँग भएको सीपलाई उच्चम र व्यवसायमा परिणत गर्न प्रशिक्षार्थीहरूलाई मार्गनिर्देश गर्नुभयो । शिक्षालाई उत्पादन श्रमसँग जोड्ने नेपाल मजदुर किसान पार्टीको उद्देश्य भएको उल्लेख गर्दै उहाँले भक्तपुरको शैक्षिक जग बलियो र मजबुत भएकै कारण भक्तपुर आज शैक्षिकरूपमा अगाडि बढिरहेको बताउनुभयो ।

चार महिने आधारभूत पाक शिक्षा तालिमका प्रशिक्षक विष्णु श्रेष्ठले प्रशिक्षार्थीलाई आफ्नो तर्फबाट उत्कृष्ट प्रशिक्षण दिने प्रयास आफूबाट भएको बताउँदै युवालाई बिदेसिनबाट रोक्न र आत्मनिर्भर बनाउन तालिमले महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्ने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो । प्रशिक्षार्थी दुर्गाप्रसाद श्रेष्ठले तालिम सञ्चालनको लागि भक्तपुर नपालाई प्रशिक्षार्थीहरूको तर्फबाट धन्यवादज्ञापन गर्दै पाक शिक्षा तालिमबाट सिकेको सीप जीवनउपयोगी भएको बताउनुभयो ।

भक्तपुर नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराईले धन्यवादज्ञापन गर्नुभएको उक्त कार्यक्रममा कार्यपालिका सदस्य रोशनमैया सुवालले स्वागत मन्तव्य र वडा सदस्य हेरा ख्याजुले पनि बोल्नुभएको थियो । कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि सांसद सुवालले तालिममा सहभागी ६६ जना प्रशिक्षार्थी र प्रशिक्षकद्वय विष्णु श्रेष्ठ र सुनिल सुवाललाई प्रमाणपत्र प्रदान गर्नुभएको थियो ।

समाज...

मिनबहादुर बाटाले साम्राज्यवादीहरूको विरोध नगर्ने, न्यायको पक्षमा नलाग्नेहरू, समाजवादी विचारको पक्ष नलाग्नेहरू देशप्रेमी युवा हुन नसक्ने बताउनुभयो । उहाँले नेक्रायुसङ्घका युवाहरू देशको सार्वभौमिकता रक्षाको निमित्त निरन्तर लाग्ने प्रगतिशील विचार भएकाहरू हुनु भन्नुभयो ।

कार्यक्रममा उत्तम साखकर्मीले पनि बोल्नुभएको थियो ।

भक्तपुर नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

व्यासी-२, भक्तपुर

शुल्क प्रस्ताव पेस गर्नेसम्बन्धी सूचना

यस नगरपालिकाभित्र सञ्चालित सम्पूर्ण संस्थागत विद्यालयहरूले शैक्षिक सत्र २०८१ को लागि संस्थागत विद्यालय सञ्चालन निर्देशिकाबमोजिम आवश्यक कागजातसहित प्रक्रिया पुऱ्याई विस्तृत शुल्क प्रस्ताव अनिवार्यरूपमा यही २०८० फागुन १० गतेभित्र भक्तपुर नगरपालिका नगर शिक्षा शाखामा पेस गर्नुहुन सम्बन्धित सबैलाई सूचित गरिन्छ ।

नोट : विस्तृत शुल्क प्रस्तावको लागि विद्यालयहरूले नगर शिक्षा शाखाबाट तयार भएको पत्र लिई सोहीअनुसार गर्नहुन अनुरोध छ ।

नगर शिक्षा शाखा
भक्तपुर नगरपालिका, भक्तपुर
फोन नं. ०१-६६१०११६

भक्तपुर नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

व्यासी-२, भक्तपुर

भक्तपुर नगरपालिकाको विद्यालय सञ्चालन तथा कक्षा थप अनुमतिसम्बन्धी सूचना

भक्तपुर नगरपालिका शिक्षा ऐन २०७४, परिच्छेद २ बमोजिम शैक्षिक सत्र २०८१ को लागि यस नगर क्षेत्रभित्र शैक्षिक गुठी वा सहकारीअन्तर्गत प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र, प्राविधिक विद्यालय, विशेष तथा खुला विद्यालय सञ्चालन तथा कक्षा थप, विषय थप, विद्यालयको नाम, स्थान परिवर्तन, स्वामित्व हस्तान्तरण अनुमतिका साथै यस नगरपालिकाभित्र अनुमतिविना सञ्चालित बाल विकास केन्द्र, शिशु स्याहार केन्द्र, विद्यालय, शैक्षिक संस्था, कोचिङ तथा ट्युसन सेन्टर नियमानुसार दर्ता गराउन छुट्ट भएको भए सञ्चालनको लागि शिक्षा नियमावली २०५९ संशोधनसहितको अनुसूची ३ बमोजिम पूर्वाधार पूरा गरी शिक्षा नियमावली २०५९ (संशोधनसहित) अनुसूची १ र २ को आधारमा भक्तपुर नगरपालिकाद्वारा तयार गरिएको निवेदनको ढाँचामा तपसिलबमोजिमका कागजातहरूसहित २०८० फागुन १० गतेभित्र यस कार्यालयको नगर शिक्षा शाखामा निवेदन पेस गर्नुहुन सम्बन्धित सबैको लागि यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ ।

तपसिल

- शिक्षा नियमावली २०५९ (संशोधनसहित) अनुसूची १ र अनुसूची २ को आधारमा भक्तपुर नगरपालिकाद्वारा तयार गरिएको ढाँचामा निवेदन ।
- वडा कार्यालयको सिफारिस पत्र ।
- नजिकका समान तहका २ (दुई) ओटा विद्यालयको सिफारिस पत्र । (विद्यालय सञ्चालन र स्थान परिवर्तनको लागि मात्र)
- विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णय प्रतिलिपि ।
- कम्तीमा ३ (तीन) वर्षसम्म निजी स्रोतमा सञ्चालन गर्ने सम्बन्धित विद्यालय व्यवस्थापन समितिको प्रतिबद्धता (सामुदायिक विद्यालयको हकमा)
- तल्लो कक्षाको अनुमति पत्रको प्रतिलिपि । (कक्षा थप अनुमतिको लागि)
- शिक्षक नियुक्ति तथा शैक्षिक योग्यताका प्रमाणपत्रहरूको प्रतिलिपि ।
- जग्गाधनी प्रमाणपत्र (सामुदायिक विद्यालय र शैक्षिक गुठी तथा सहकारीको हकमा)
- अघिल्लो आ.व को लेखा परीक्षण प्रतिवेदन ।
- जग्गा वा घर भाडामा लिने भए कम्तीमा ५ (पाँच) वर्षसम्मको लागि घर वा जग्गा धनीको बहालमा लिनेदिने सम्बन्धमा भएको कबुलियतनामा र सम्झौताको प्रतिलिपि (संस्थागत विद्यालयको हकमा)
- पाठ्यपुस्तक तथा शुल्क विवरण, कर चुक्ता प्रमाणपत्र (संस्थागत विद्यालयको हकमा)
- कम्पनी दर्ताको प्रमाणपत्र, प्रबन्ध पत्र, नियमावलीको प्रतिलिपि (संस्थागत विद्यालयको हकमा)
- विद्यालयको आर्थिक स्रोत खुलेको प्रमाण (सामुदायिक विद्यालयको हकमा)
- प्रस्तावित विद्यालयको शैक्षिक नक्सा । (विद्यालय सञ्चालन र स्थान परिवर्तनको लागि मात्र)

शिक्षा शाखा
भक्तपुर नगरपालिका
फोन नं. ०१-६६१०११६

अवसर बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

भक्तपुर-१०, कमलविनायक, फोन नं. ०१-६६१६६२०, ६८५१०५३७५१

हार्दिक निमन्त्रणा

यस अवसर बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.को १३ औँ स्थापना दिवसको उपलक्ष्यमा यस सहकारी संस्था लि.ले २०८० माघ ११ गते बिहीबारका दिन एकदिने स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने भएकोले सम्पूर्ण शेर सदस्य महानुभावहरूलाई उपस्थितिको लागि हार्दिक अनुरोध गरिन्छ । प्राविधिक सहयोगको लागि मेडिल्याण्ड फार्मसी एन्ड क्लिनिकलाई धन्यवाद ।

शिविरका विशेषता

- बरिष्ठ मुटुरोग विशेषज्ञ डा. किशन कुशवाह NMC:5656 द्वारा जाँच गरिने (सहिद धर्मभक्त माथेमा राष्ट्रिय प्रत्यारोपन केन्द्र)
- निःशुल्क प्रेसर जाँच
- निःशुल्क सुगर परीक्षण
- निःशुल्क औषधि वितरण
- निःशुल्क ECG गरिने
- ECHO गर्नु परेमा १२५०/- मा गरिने
- रगत जाँचमा २५% छुटको व्यवस्था गरिने
- निःशुल्क स्वास्थ्य बचत खाता खोलिने

नाम दर्ता : बिहान ७-९ बजेसम्म
चेक जाँच : बिहान ८-१० बजेसम्म (कार्यालय भवन)

पुनश्च : स्वास्थ्य बचत खाता खोल्ने सदस्य महानुभावहरूलाई निम्नानुसार सुविधा उपलब्ध गराइने जानकारी गराइन्छ ।

- Video X-ray : 10%
- ECHO : 15%
- Lab Test M : 10%
- ३/३ महिनामा निःशुल्क सुगर परीक्षण

हार्दिक समवेदना

जन्म
१९२३/०७/०८

निधन
२०८०/०८/२५

काशीबहादुर अवाल

यस नमस्ते समूहका सदस्य तथा हाम्रा आत्मीय मित्र दयाराम अवालका पूजनीय पिता **काशीबहादुर अवाल**को दुःखद निधन भएको आज १३ औँ दिनको पुण्यतिथिमा दिवङ्गतप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै शोकसन्तप्त परिवारजनमा हार्दिक समवेदना व्यक्त गर्दछौं ।

नमस्ते समूहका साथीहरू

पुण्यराम गोथे	विपिन हाखेथु	कृष्णराम शिल्पकार
अनिल मानन्धर	विश्वराम लाखे	गंगासागर प्रजापति
उकेश सुजसु	जानेन्द्र श्रेष्ठ	सुनिल चित्रकार
तुलसीराम खर्बुजा	श्यामकृष्ण सुवाल	दिनेश बासुकला
कृष्णसुन्दर अवाल	विजय जाकिबन्जार	सुनिल सुवाल

श्री बाराही बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

Shree Barahi Saving & Credit Co-operative Society Ltd.

भुलौँचा-४, भक्तपुर, फोन नं. ६६११३६४

ब्याजदर परिवर्तनसम्बन्धी सूचना

मिति २०८० माघ ८ गतेदेखि लागु हुने गरी तपसिलबमोजिम बचतहरूमा ब्याजदर परिवर्तन गरिएको व्यहोरा सम्बन्धित सबैको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

बचत शीर्षक		आवधिक बचत शीर्षक	
क्र.सं	बचत खाता	क्र.सं	आवधिक बचत
१	ऐच्छिक बचत	१	३ महिने
२	दैनिक बचत	२	६ महिने
		३	१ वर्षे
		४	ज्येष्ठ नागरिक सदस्य
			ब्याजदर
			एकमुष्ट
			त्रैमासिक
			५
			९
			१०.५
			१०
			१०.७५
			१०.२५

सदस्यहरूमा अनुरोध :

नियमित मासिक बचत गर्न छुटेका सदस्यहरूले यथाशीघ्र अनिवार्य बचत गर्नु हुनका साथसाथै ऋणी सदस्यले भुक्तान गर्नुपर्ने सावौँ ब्याज समयमा नै भुक्तानी गर्नुहुन अनुरोध गर्दछ ।

सामाजिक सञ्जाल प्रयोगकर्ताले ध्यान दिऔं

- वेनामी वा छुट्टीपेशी पहिचान सिर्जना गरी कुनै पनि विषयवस्तु उत्पादन, शेयर वा टिप्पणी नगर्ने,
- मिथ्या, भ्रमपूर्ण सूचना, घृणा फैलाउने, सामाजिक सद्भाव र सहिष्णुतामा आँच आउने खालका अभिव्यक्ति, श्रव्य दृश्य सामग्री, तस्वीर शेयर नगर्ने,
- बहुविवाह, बालविवाह, मानव केचिखन र छुवाछुतजस्ता कानूनले वर्जित गरेका विषय वा क्रियाकलाप गर्न प्रोत्साहन नगर्ने,
- अरुलाई होच्याउने अपमान गर्नेजस्ता कार्य सामाजिक सञ्जालबाट नगर्ने,
- निजी प्रकृतिका फोटो भिडियो अनुमति बेगर छायाने, प्रकाशन तथा प्रसारण नगर्ने,
- अश्लिल शब्द तस्वीर, श्रव्य, दृश्य, एनिमेशन प्रकाशन प्रसारण नगर्ने,
- बालयौन शोषण, यौन दुर्यवहार, देहव्यापारलगायतका क्रियाकलापलाई प्रोत्साहन नगर्ने,
- विभक्त तस्वीर, भिडियो अपलोड र शेयर नगर्ने ।

नेपाल सरकार